

metal

INTERNI INFORMATIVNI ČASOPIS | LETO VI | ŠTEVILKA 22 | JUNIJ 2006

metal

INFORMATIVNA ČASOPIS | LETO 14 | ŠTEVKA 22 | JUNIJ 2006

Na naslovnici: Poletje
Fotografija: Janko Vučko

IZ VSEBINE:

- 3 Uvodnik
- 4 Najboljša Krka, Metal Ravne presenetil
- 5 Metal Ravne dobil veliko plaketo občine
Investicije
- 6 Trend investiranja v Metalu Ravne se v zadnjih dveh letih bistveno izboljšuje
Rekord Kovačnice
- 8 Rekord v Kovačnici se vrstijo
Inovacije
- 11 Podelitev nagrad "inovacije Koroške regije za leto 2005"
Pri nas v gosteh
- 12 6. srečanje orodjarjev
Orodjarstvo
- 14 7. mednarodna konferenca Materiali za orodjarstvo in njihova uporaba, od razvoja do trga TOOL 2006
Procesna metalurgija jekla
- 15 11. seminar o procesni metalurgiji jekla
Serpa
- 16 CNC rezkalni anayak performer 2500
Bonton
- 16 Tako kot "zavpijemo" v slušalko, tak odmev bomo tudi dobili
Ocenjevanje EGO skupin
- 17 Motivacija in ocenjevanje delovnih skupin
Ekologija
- 18 Ekološko osveščeni
Poslovanje
- 19 Poslovanje v obdobju od januarja do maja
Kadri
- 20 Zaposleni
Zaposlovanje
- 21 V Metalu ponovno več zaposlujemo
Izobraževanje
- 22 Prihodnost podjetja je v izobrazbi in znanju zaposlenih
Aktualni jeklarski kotichek
- 23 Poročilo z 2. azijske konference o nerjavnih jeklih
Aktualni jeklarski kotichek
- 23 Predstavništvo Metala Ravne na Madžarskem
Varnost
- 24 Izvedenci invalidske komisije v Metalu
- 25 Lymška borelijoza
- 27 Pihalni orkester železarjev Ravne navdušil na velikem festivalu v Španiji
Pihalni orkester železarjev Ravne
- 39 Koračnice za praznično vzdušje
Šport
- 30 Prevaljske odbojkarice zaključujejo uspešno sezono
Razvedrilo
- 32 Nagradna križanka

Izdaja: METAL RAVNE, d. o. o.
Uredniški odbor: Andreja Čibron - Kodrin, Andrej Gradišnik, Gabi Urnaut, Andreja Krajnc, Eleonora Gladež

Jezikovni pregled: Andreja Čibron - Kodrin
Produkcija: © crashgroup.net
Tisk: ZIP center, d. o. o.
Uredništvo: Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Kor.,
T.: 02 87 07 236

Časopis dobijo zaposleni v podjetju Metal Ravne brezplačno.

Vaše predloge, pobude in vprašanja pošljite na naslov uredništva.

ČESTITKA

Glavnemu direktorju mag. Darku Mikcu iskreno čestitamo za imenovanje v upravo SIJ.

Uredniški odbor

SPOŠTOVANE SODELAVKE IN CENJENI SODELAVCI,

zakorakali smo v poletje, ko moramo izvesti letne remonte, uskladiti službene cilje in zaslužen oddih. Verjameva, da nam bo tudi to uspelo.

Poslovodstvo vam želi prijeten dopust.

UVODNIK

Metal Ravne, d. o. o., je na listi 101 najuspešnejših podjetij v Sloveniji v letu 2005 za las zgrešil prvo mesto in se za farmacevtskim podjetjem Krka, d. d., in pred proizvajalcem avtomobilov Revoz, d. d., uvrstil na odlično drugo mesto. Novica, ki bi se pred leti zdela popolnoma neverjetna, danes odraža rezultate našega skupnega dela in ugodnih cen na trgih metalurških proizvodov.

Časnik Finance vsako leto na osnovi metodologije, ki temelji na rasti dobičkonosnosti, rasti prodaje in velikosti podjetij, objavi "Top 101" podjetja v Sloveniji. Že po doseženih rezultatih v letu 2004 je bilo vidno, da Metal Ravne, d. o. o., izboljšuje svojo pozicijo, leto 2005 pa je bilo svojevrsten vrhunec. S tem je nekako končano obdobje negotovosti, ki se je v slovenski metalurgiji začelo z izgubo takratnega jugoslovanskega trga v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Že kar nekaj let je jasno, da smo se uspešno tržno in proizvodno preorientirali, aktualni poslovni rezultati in tovrstna priznanja pa vračajo metalurgiji na Ravnah in v Sloveniji blišč, ki ga je v preteklosti že imela. K temu je svoje prispevala tudi lokalna skupnost, ki je spoznala pomembnost rezultatov dela zaposlenih v Metalu Ravne, d. o. o., za regijo v času, ko nekaterim, do nedavnega uspešnim, podjetjem zagon pojema. Občinski svet je podelil veliko plaketo Občine Ravne na Koroškem za leto 2005 na predlog Občinskega odbora Slovenske demokratske stranke in Občinskega odbora Slovenske ljudske stranke podjetju Metal Ravne, d. o. o., in glavnemu direktorju mag. Darku Mikcu.

Čestitke, pohvale in dobre informacije o podjetju nas navdajajo s ponosom, da smo zaposleni v Metalu Ravne, d. o. o.,

vendar pa se zavedamo, da naš cilj ni tekmovanje z drugimi slovenskimi podjetji in hlastanje za nagradami. Želimo le stabilno dolgoročno uspešno poslovanje podjetja. Vedno znova se sprašujemo, kaj lahko naredimo danes za naš tekoči poslovni izid in kaj je treba narediti, da bomo uspešni tudi jutri. V prvih mesecih letošnjega leta smo delali dobro, čeprav je bilo povpraševanje po izdelkih Valjarskega programa manjše kot v enakem obdobju lanskega leta. Šele pred poletjem smo ponovno zaznali rast povpraševanja po njih. V naš prid ni deloval dolar, katerega padanje vrednosti nam zmanjšuje uspešnost prodaje na ameriškem trgu, hkrati pa smo knjižili negativne tečajne razlike. Tudi nihanje nabavnih cen je posredno vplivalo na znižanje prodajnih cen v drugem kvartalu leta 2006. Povedano kaže, da rezultati ne pridejo sami od sebe in da pomeni biti uspešen v takih razmerah tudi biti skrajno fleksibilen in prizadeven ter sprejemati prave odločitve ob pravem času. To nam uspeva, saj v prvih mesecih letošnjega leta presegamo visoko postavljene cilje. K temu so svoje prispevali tudi naši "kovači". Aprila so prvič presegli visoko postavljen cilj 3.000 ton gotovih proizvodov. Po tem, ko smo v lanskem letu slavili prvič 2.500 ton, se lahko sprašujemo, kje je naslednji cilj. Hkrati pa se s tem potrjuje, da je pravilna odločitev o nadaljnji veliki širitvi Kovaškega programa, ki je predvidena z investicijskim vlaganjem. Pred vrati pa so tudi druge velike investicije. Zato se zavedamo, da ste zaradi množice dodatnih aktivnosti številni sodelavci zelo obremenjeni. Vendar pa moramo ugodno

foto: Tomo Jeseničnik

Andrej Gradišnik, univ. dipl. inž. metal. in mater. spec. za menedž.

namestnik glavnega direktorja

situacijo kar najbolje izkoristiti in poskrbeti, da bo naše delo jutri lažje, učinkovitejše in dolgoročno konkurenčno. To bomo lahko zagotovili le s prepotrebni investicijskim razvojem. Tako usmeritev podpira tudi nadzorni svet Slovenske industrije jekla, d. d., ki je poudaril potrebo po investiranju v našem podjetju. Med drugim pa je sprejel odločitev, da bo v prihodnje glavni direktor Metala Ravne, d. o. o., mag. Darko Mikec hkrati tudi član uprave Slovenske industrije jekla, d. d. Imenovanja smo se sodelavci razveselili, saj je to nagrada za njegovo in s tem tudi naše delo.

NAJBOLJŠA KRKA, METAL RAVNE PRESENETIL

Objavljeno v poslovnem dnevniku Finance – 29. 5. 2006

Tudi letos so v poslovnem dnevniku Finance zbrali finančne podatke 101 družbe. Že drugič zapored je na najvišjo stopničko stopila Krka iz Novega mesta, ob bok pa sta se ji postavila Metal Ravne in novomeški Revoz. Letos so metodologijo izračunavanja skupne vrednosti nekoliko spremenili, povečali so težo rasti prihodkov in hkrati zmanjšali utež velikosti podjetja. Krka je potrdila lanski vtis, da gre v njenem primeru za podjetniško gazelo, ne zgolj za največje podjetje v državi. Krki je kljub ofenzivi metalurških podjetij, ki so na krilih visokih svetovnih cen naskakovala prestol najboljših, uspelo obdržati prvo mesto med najuspešnejšimi slovenskimi podjetji.

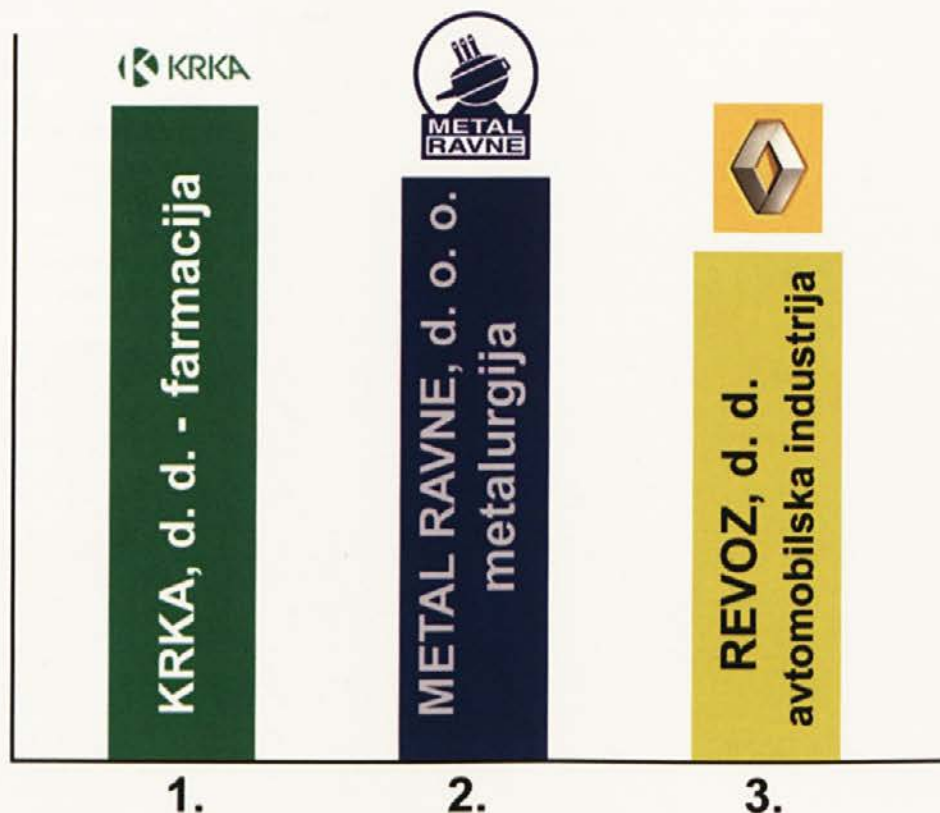
METAL RAVNE JE ZA LAS ZGREŠIL PRVO MESTO

Krka Novo mesto izvozi devet desetih proizvodnje in se srečuje z

močno mednarodno konkurenco. Čeprav 19-odstotna rast prihodkov od prodaje uvršča Krko šele na 24. mesto, rast kosmatega denarnega toka iz poslovanja (EBITDA) pa šele na 26. mesto, ji je uspelo pri visoki stopnji dobičkonosnosti prihodkov, kapitala in sredstev ter že tako ali tako velike začetne osnove. Metal Ravne je dosegel odlično rast prihodkov in kosmatega denarnega toka iz poslovanja, hkrati pa zaradi nizkega deleža kapitala med viri sredstev dosega tudi odlično donosnost lastniškega kapitala. Čeprav Metalu Ravne, ki ga vodi mag. Darko Mikec, ni veliko zmanjkalo za prevzem prvega mesta, se je na koncu moral zadovoljiti z drugim, saj je odlične rezultate kljub vsemu dosegal pri 4,2-krat manjših prihodkih od prodaje (v letu 2004) od prvouvrščene Krke.

Metalurgija donosnejša od farmacije

Nasploh je minulo leto bilo odlično za metalurška podjetja, saj sta močno izboljšanje uvrstitev dosegla tako Acroni Jesenice (s 23. mesta se je povzpel na 10. mesto) kot tudi odlični Štore Steel, ki se je na skupno peto mesto zavihtel z lanskega 36.

Mag. Andreja Čibron - Kodrin, Fužinar Ravne, d. o. o.

METAL RAVNE DOBIL VELIKO PLAKETO OBČINE

12. aprila 1952 so bile Ravne na Koroškem proglašene za mesto in v počastitev tega dogodka je bil ta dan proglašen za občinski praznik. Na svečani seji Občinskega sveta Občine Ravne na Koroškem vsako leto 12. aprila podelijo občinska priznanja. Med letošnjimi nagrajenci sta bila tudi Metal Ravne in njegov direktor.

Veliko plaketo Občine Ravne na Koroškem za leto 2005 je občinski svet podelil **PODJETJU METAL RAVNE, d. o. o., IN DIREKTORJU DARKU MIKCU** za negovanje tradicije jeklarstva na Ravnah, za uspehe pri poslovanju ter za uveljavitev podjetja na slovenskem in mednarodnem trgu.

V utemeljitev sta predlagatelja (Občinski odbor Slovenske demokratske stranke in Občinski odbor Slovenske ljudske stranke) zapisala:

"Metal Ravne je eno vodilnih podjetij v koroški regiji, ki ohranja več kot 380-letno tradicijo jeklarstva na Koroškem. Podjetje se je po razpadu jugoslovanskega trga uspelo tako izdelčno kot tržno prestrukturirati, v zadnjem desetletju se je uveljavilo kot kakovosten proizvajalec orodnih in hitroreznih jekel. Blagovna znamka "jekla Ravne" se je uspešno globalno uveljavila med distributerji in uporabniki teh jekel. Znanje in izkušnje ravenskih jeklarjev zagotavljajo stalno kakovost, ki se uspešno izkazuje tudi v končnih izdelkih podjetij Noži Ravne, Sistemska tehnika in Åkers valji.

Leta 2005 je Metal zaposloval 960 delavcev, ustvaril 140 milijonov EUR prodajne realizacije in dosegel 11-odstotno donosnost prodaje, s čimer se je po uspešnosti poslovanja postavil ob bok najboljšim proizvajalcem orodnih jekel v svetu. Prav dobri poslovni rezultati v zadnjih dveh letih so Metal Ravne popeljali med vodilna slovenska podjetja po izvozu, dodani vrednosti in donosnosti na prodajo.

Velike zasluge za preobrat poslovanja Metala Ravne v pozitivno

smer ima tudi njegov direktor mag. Darko Mikec, ki je direktorovanje prevzel pred dvema letoma. Z vero v prihodnost podjetja, s trdim in vztrajnim delom je z vodstveno ekipo in vsemi zaposlenimi uspel potegniti voz naprej, izkoristiti konjunkturo na trgu, ustvariti zavidljive rezultate in izdelati dolgoročno strategijo razvoja.

Metal Ravne dobro sodeluje tudi z lokalno skupnostjo, predvsem na področjih športa, kulture in zdravstva, kjer se s svojimi donacijami aktivno vključuje v razvoj."

foto: Andreja Čibron - Kodrin

Prejemniki oz. prevzemniki občinskih priznanj za leto 2005 (od leve): Maksimilijan Gorenšek (Območno združenje zveze veteranov vojne za Slovenijo Mežiška dolina), Miran Kos, Bojan Proje, Alenka Stres (ZIP center), Andrej Gradišnik (Metal Ravne in mag. Darko Mikec), Franci Telcer (Gorska reševalna služba, Postaja Prevalje), Avgust Pogorevčnik (Glasbena šola Ravne na Koroškem), manjka Matjaž Ferarič.

foto: Andreja Čibron - Kodrin

V imenu Metala Ravne je veliko plaketo prevzel namestnik direktorja Andrej Gradišnik.

foto: Andreja Čibron - Kodrin

Med slavnostno sejo (od leve): Franci Telcer (Gorska reševalna služba, Postaja Prevalje), župan Maksimilijan Večko, Miran Kos, Andrej Gradišnik (Metal Ravne in mag. Darko Mikec), Alenka Stres (ZIP center).

Kristjan Plesnik, inž. str.

TREND INVESTIRANJA V METALU RAVNE SE V ZADNJIH DVEH LETIH BISTVENO IZBOLJŠUJE

Za obdobje 2001–2004 bi lahko rekli, da je bilo to "sušno obdobje" investiranja v Metalu Ravne. Z investicijami, ki smo jih uspeli izpeljati, smo le delno odpravljali ozka grla v proizvodnji, v večini primerov pa so bile namenjene oživiljanju naše zastarele opreme. Omenili bi naslednje investicije:

- "Posodobitev prve faze valjarne profilov", zaključili smo jo leta 2002. S to investicijo smo posodobili štirideset let staro valjarsko proggo. Poudarek je bil na racionalizaciji in procesnem obvladovanju proizvodnje, omogočili smo doseg 1/2 do 3/4 DIN-a toleranc za ploščate profile.
- Leta 2002 smo zaključili tudi investicijo "Čiščenje kokil". Nabavili smo čistilno napravo za avtomatsko čiščenje kokil ter tako bistveno izboljšali čistost površine kokil, kar je osnova za dobro površino odlitih ingotov.
- Leta 2003 smo v okviru projekta "Rezalni stroj IBS Braun" v valjarni profilov nadomestili obrabljen rezalni stroj s sodobnim ter tako izboljšali izplen materiala, rešili ekološki problem odprave in izboljšali delovne razmere.
- Jeklarna je leta 2003 s projektom "Procesni računalnik" pridobila sodoben sistem vodenja šaržnega kartona in javljanja analize šaržnih prob. Leta 2005 smo ta sistem nadgradili še s sistemom za legiranje in sistemom vodenja priprave vložka ter tako uspešno zaključili 2. nivo avtomatizacije procesnega vodenja jeklarne.
- Pridobitev kovačnice v letu 2003 je sodobna 50-tonska kovaška ogrevalna peč z izvoznim ognjiščem. Peč je opremljena z najsodobnejšo gorilniško opremo, lahko obzidavo in dobro dodelanim tesnjenjem peči. Rezultat te opreme je do 35 % nižja poraba zemeljskega plina v primerjavi z drugimi pečmi.
- Analiza kovaškega programa v zadnjih letih kaže na trend povečevanja izdelkov v svetli izvedbi, iz tega razloga smo leta 2003 začeli s projektom "Mehanska

obdelava odkovkov". S to investicijo smo nekdanjo halo čistilnice spremenili v halo za mehansko obdelavo odkovkov, kjer potekajo struženje, rezkanje, razrez kovanih izdelkov ter končna kontrola in odprema v špedicijo.

- Leta 2004 smo v jeklarni postavili sodobno kisikovo kopje. S tem smo avtomatizirali vpih kisika in ogljika v talilni agregat. Rezultati investicije so nižji specifični stroški proizvodnje jekla in bistveno boljša humanizacija dela.
- Konti peči na toplotni obdelavi valjarne niso več ustrezale tehničnim predpisom iz varnosti, zato je bilo nujno treba obnoviti plinsko opremo. Prvi večji poseg smo izvedli leta 2004, in sicer smo rekonstruirali konti peč št. 3. Opremili smo jo z rekuperatorskimi gorilniki in dobrim sistemom vizualizacije. Rezultat rekonstrukcije je prepolovitev specifičnih porab, in sicer s 160 Sm³/t na 75 Sm³/t ZP. Leta 2004 smo nadaljevali zastavljeni projekt, predelali smo konti peč št. 2. Tudi s to predelavo dosegamo zastavljene cilje.

Leta 2005 smo z dobrim poslovnim rezultatom ugodno vplivali na investicijska vlaganja, saj smo presegli višino vlaganj iz predhodnih let, investirali smo 7,083 milijona EUR.

Poleg že omenjenih projektov bi naštetli še nekaj večjih:

- V jeklarni smo začeli z izvedbo projektne dokumentacije vlivališča, ki zajema optimalni raspored naprav v vlivališču in dograditev aneksa jeklarne.
- Ekološki problemi, ki nastajajo zaradi olja, vzdrževanja dveh kalinskih bazenov (olja, voda) in dotrajanosti opreme, so nas prepričali, da smo v valjarni profilov v okviru projekta "Kalinski bazen konti 2" dotrajani kalinski bazen zamenjali z novim, prav tako smo sedanje kalilno sredstvo zamenjali s polimeri, ki so z vidika ekologije in požarne varnosti primernejši, obenem pa z različno koncentracijo dosegamo izvajanje vseh vrst kaljenja v enem kalilnem bazenu. S to investicijo smo poleg rešitve ekološkega problema povečali zanesljivost obratovanja, možnost procesnega vodenja kaljenja in izboljšali požarno varnost.
- V okviru projekta "Lakirna linija" smo celovito uredili lakiranje valjarskih profilov. Tako smo ukinili ekološko

Maerz peč za toplotno obdelavo v kovačnici

sporne in požarno rizične proizvodne operacije, zmanjšali fizične obremenitve delavcev na minimum, lakiranje uskladili z zakonskimi zahtevami ter izboljšali končni izgled lakiranih proizvodov.

- Ozko grlo za predvideno povečanje proizvodnje v kovačnici je termična obdelava. Na tem segmentu smo v okviru projekta "Peč za toplotno obdelavo" pristopili k prvi fazi posodobitve in povečanju kapacitet termične obdelave. 80-tonska peč je opremljena z najsodobnejšo gorilniško opremo (rekuperatorski gorilci). Cilji projekta so poleg povečanja zmogljivosti znižanje specifične porabe zemeljskega plina.

Leta 2005 smo uspeli zastaviti tudi več investicij, ki jih bomo zaključili letos, in sicer:

- Ravnalni stroj dimenzijskega razreda 15-60 mm je zelo star, stroški vzdrževanja visoki, obenem pa je ozko grlo pri ravnanju okroglih profilov. V okviru projekta "Ravnalni stroj Schumag" smo odpravili ozko grlo na ravnanju okroglih profilov ter s tem omogočili za

100 ton večjo odpremo na mesec - v skladu s predvidenim strateškim razvojem.

- Značilnost Kovaškega programa je precejšnje povečanje proizvodnje v zadnjih nekaj letih in večji delež mehansko obdelanih odkovkov v struženi, luščeni in rezkani izvedbi. Ta trend se bo nadaljeval tudi v prihodnje, s tem da bo poudarek na povečanju teže odkovkov in deleža rezkanih ploščatih profilov. V okviru projekta "Rezkalni stroj Kekeisen" smo podpisali pogodbo o dobavi novega visokozmogljivega rezkalnega stroja, ki bo dobavljen v prvi polovici leta 2006.
- V okviru projekta "Cirkograf DS 6.430" planiramo zamenjati stari cirkograf, s katerim ni več mogoče zagotavljati ustrezne kontrole izdelkov. Z novim cirkografom bomo poleg zniževanja izmečka povsem odpravili zunanji

transport, odpravili ozka grla kontrole, znižali reklamacije na minimum ter s tem povečali produktivnost. Poleg tega bo novi cirkograf dopuščal možnost sprejemanja zahtevnejših naročil, pri katerih površinske napake niso dopustne. Dobava stroja bo v prvi polovici leta 2006.

- Instalirane ogrevne zmogljivosti težke kovačnice ne zadoščajo za potrebe stiskalnice oz. višino naročil. Vložka spremenjenih dimenzij (zaradi uvedbe nove stiskalnice) prav tako ni mogoče optimalno zalagati v obstoječe ogrevne agregate, kar povzroča višje specifične porabe ter zastoje na stiskalnici. V okviru projekta "Kovaška ogrevna peč št.12" zmanjšujemo ozko grlo posluževanja stiskalnice, poleg tega pa bomo znižali specifično porabo ZP ter zaradi

izboljšane konstrukcije peči (boljše tesnjenje) znižali odgor materiala. Dobava peči bo v začetku druge polovice tega leta.

Tudi v letu 2006 planiramo investicijska vlaganja na predpostavkah, da s čim nižjimi vlaganji dosežemo plan proizvodnje in ustvarimo maksimalne učinke, obenem pa zagotovimo zanesljivost proizvodnje tudi v prihodnje ter dosežemo zastavljen strateški plan proizvodnje do leta 2011 v višini 135.000 ton ingotov. Na teh predpostavkah so naši plani usmerjeni v:

- odpravo ozkih grl na toplotni obdelavi, ravnanju in mehanski obdelavi,
- izgradnjo informacijskega sistema,
- zniževanje specifičnih porab ter
- povečevanje proizvodnih zmogljivosti.

foto: Kristijan Pregarik

Izgradnja nove ogrevne peči št. 12 v kovačnici

foto: Kristijan Pregarik

Ravnalni stroj Schumag v valjarni profilov

Zaradi dobrega poslovnega rezultata smo lahko investicijska vlaganja v letu 2006 planirali bistveno više, okoli 23 milijonov EUR, kar nam omogoča izvajanje dveh strateških investicij:

- Projekt "Posodobitev težke kovačnice" zajema nakup in postavitve nove stiskalnice v prostor nekdanje jeklarne. Skupaj z ogrevnimi in žarilnimi zmogljivostmi planiramo izgradnjo zaključene tehnološke verige za težke odkovke do maksimalne teže 32 ton.
- Osnovni agregat v valjarni gredic je bluming, ki obratuje že od leta 1969. V tem obdobju se je bistveno spremenil tako kvaliteten kot dimenzijski asortiman, kar je zahtevalo vedno večje preoblikovalne moči pogona. Posledica tega je kritično stanje celotnega pogona valjarskega ogrodja. Projekt "Posodobitev valjarni gredic" v prvi fazi zajema nabavo novega motorja, reduktorja in ogrodja bluminga. Okvirna ocena vrednosti investicije znaša 11 milijonov EUR.

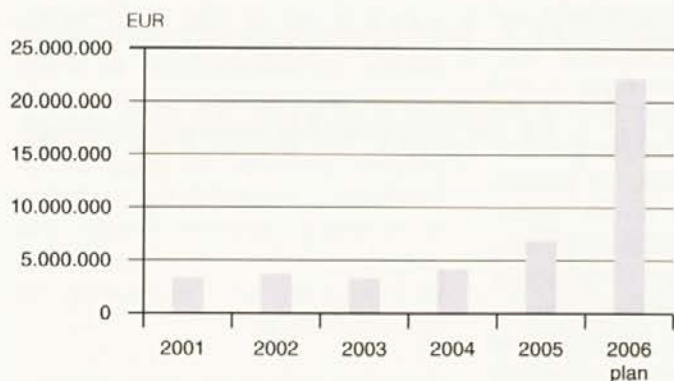
V naslednjih letih bomo poleg dokončanja omenjenih strateških investicij izpeljali še posodobitev vlivališča.

Skupščina podjetja se strinja s predlaganimi investicijami, saj se njeni člani zavedajo, da bomo le s sodobno in konkurenčno opremo uspeli na trgu obdržati tretje mesto proizvajalca orodnih jekel v Evropi. To pa so jekla, pri katerih razvoj narekuje vedno večje premere končnih izdelkov, za kar pa potrebujemo zmogljivejši proizvodni agregate.

Direktor Kovaškega programa
Zdravko Mlakar, dipl. inž. metal.

Dosežena vrednost investicijskih vlaganj v obdobju
2001–2005 Metal Ravne, d. o. o.

Lakirna linija v valjarni profilov

Procesni računalnik jeklarne

REKORDI V KOVAČNICI SE VRSTIJO

Po lanski rekordni odpremi v februarju (2.613 ton blagovne proizvodnje in 90,91 % doseženi strukturi) smo si zadali cilj: odpremiti 3.000 ton blagovne proizvodnje.

Vseskozi smo si prizadevali ta cilj doseči. Lani smo 6-krat presegli 2.500 ton blagovne proizvodnje, enako tudi letos februarja in marca.

Aprila 2006 nam je končno uspelo izpolniti cilj.

V špedicijo smo odpremili 3.004 tone naših odkovkov, skupna odprema pa je znašala kar 3.285 ton, to je za 18 % več od lanske rekordne odpreme.

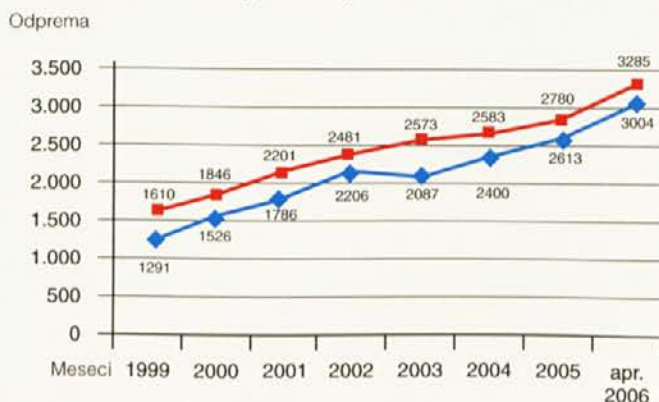
Aprila je bila rekordna tudi struktura plana, saj smo jo uresničili kar 92,7-odstotno.

Seveda sta to najpomembnejša rekorda, nista pa edina. Marca smo dosegli tudi rekordno proizvodnjo, skovali smo namreč 3.563 ton raznih odkovkov in s tem prvič prestopili mejo 3.500 ton.

Na mehanski obdelavi pa smo postružili, poluščili in porezkali rekordnih 2.336 ton materiala.

V tabeli so prikazane najvišje mesečne odpreme v zadnjih nekaj letih:

Najvišje mesečne odpreme – po letih

Legenda: ◆ eksterna odprema – ton ■ skupna odprema – ton

Ko smo kovači na začetku meseca napovedali, da je naš cilj doseči 3.000 ton eksterne odpreme, je poslovodstvo obljubilo proslavitev doseženega rekorda s presenečenjem.

In res se je zgodilo. Kovači smo dosegli napovedano, poslovodstvo pa je pri Marinu v Šentanelu organiziralo prijetno druženje in še bolj prijetno presenečenje. Na naše druženje je namreč (kot resnično lepo presenečenje) prišla sama Natalija Verboten. Seveda je bilo "fajn"! In zelo, zelo lepo, kar je razvidno tudi s fotografij.

Ko je Natalija odšla, smo se kovači že pogovarjali o novem cilju. Tokrat smo si zadali še za 10 % večjo odpremo: 3.300 ton blagovne proizvodnje.

Nekateri bi to želeli izpolniti že kar ta mesec, saj veste, zakaj!? Vendar, rekordi se ne dosegajo vsak dan, pa tudi Natalija ni za vsak dan. Bomo pa se kovači potrudili in uresničili zastavljene cilje!

Za dosežene rekordne rezultate se zahvaljujem vsem delavcem Kovačnice, kontroli in vzdrževalcem; prav tako gre zahvala Jeklarni za sprotno dobavo vložka in Valjarni za opravljeno toplotno obdelavo.

Posebej se kovači zahvaljujemo poslovodstvu za organizacijo nepozabnega druženja in seveda prvovrstnega presenečenja. Splačalo se je potruditi!

V pričakovanju

foto: Jozbe Apat

Prihod presenečenja večera

foto: Jozbe Apat

Pozdrav Natalije Verboten z glavnim direktorjem

foto: Jozbe Apat

Pozdrav glavnega direktorja mag. Darka Mikca

foto: Jozbe Apat

Na zdravje rekordu

foto: Jozbe Apat

Vsi moški na nogah

foto: Jozef Apat

Natalija je res poskrbela za dobro razpoloženje

foto: Jozef Apat

Natalija podpisuje, da pride ob novem rekordu

foto: Jozef Apat

Trenutek blaženosti po napornem mesecu

foto: Jozef Apat

PODELITEV NAGRAD "INOVACIJE KOROŠKE REGIJE ZA LETO 2005"

Tudi letos smo se prijaviili na razpis GZS "Inovacije Koroške regije za leto 2005".

Podelitev je potekala pod sloganom oziroma mislijo dr. Antona Trstenjaka: "Bistvo ustvarjalnosti se izkaže v odkrivanju novih problemov, ne pa šele v njihovem reševanju." Prav to je tudi poudaril predsednik GZS Jožko Čuk, ko je povzel poslanstvo inovativne dejavnosti GZS: to je predvsem v razvijanju kulture okolja, ki daje pomen inovativnosti in jo podpira.

Slovenija je šla skozi obdobje racionalizacij, ki nas je umestilo med razvite evropske države. Za prodor med najuspešnejše pa bo treba najti inovacije za probleme, ki jih moramo šele odkriti. Pri tem lahko poudarimo, da moramo najti pot do rešitve enačbe "Priložnost = Problem" "Inovativnost". Enačba je preprosta, vendar skriva veliko naporov za vpeljavo v prakso in vsakdanje poslovno življenje.

Na letošnji razpis se je prijaviilo 13 inovatorjev. Podeljene so bile:

- štiri bronaste plakete,
- pet srebrnih plaket,
- štiri zlate plakete.

Zlate plakete so prejeli:

- JOHNSON CONTROLS-NTU, d. o. o., Slovenj Gradec za "Plemenitenje usnja",
- LESNA TIP OTIŠKI VRH, d. d., za "Napravo za posnemanje robov oplemenitenih ivernih plošč",
- NIEROS METAL, d. o. o., Slovenj Gradec za "Pralnico CL-T 1600 MULTI 4530-157",
- METAL RAVNE, d. o. o., Ravne na Koroškem.

Sodelovali smo s projektom "RAVNEX – VRHUNSKO ORODNO JEKLO ZA DELO V VROČEM". Projektni tim so sestavljali: Andrej Vrečič – vodja projekta in člani: Vlado Perovnik, dr. Ferdinand Grešovnik, mag. Darja Oblak in Alojz Buhvald.

Projekt je komisijo prepričal z uspešnim uvajanjem vrhunskega jekla na področje zelo zahtevnih orodij za tlačno litje lahkih zlitin. Pri tem je bilo poudarjeno, da je projekt zajemal večplastnost inovacije, povezane z razvojem novega jekla, ki ohranja konkurenčnost podjetja na področju izdelave visokolegiranih orodnih jekel, hkrati pa odpira možnost za nadaljnji tehnološki razvoj podjetja na področju terciarne metalurgije (EPŽ-postopkov), kjer je bilo podjetje med pionirji uvajanja tega postopka.

Ravenski inovatorji skupaj z namestnikom glavnega direktorja Andrejem Grašnikom

Inovacija bo posredovana tudi na državni razpis.

Nagrajencem čestitamo!

Nagrajeni koroški inovatorji

Skupaj s predsednikom GZS Jožkom Čukom in predsednikom uprave Preventa Jožetom Kozmusom

Program je povezovala Špela Šipek

6. SREČANJE ORODJARJEV

Metal Ravne je v sredo, 14. junija, pripravil že šesto srečanje slovenskih orodjarjev. Tokrat se ga je udeležilo okoli 30 predstavnikov orodjarn in drugih predelovalnih podjetij (med njimi tudi predstavniki Systemske tehnike in Nožev Ravne), izobraževalnih ustanov in trgovskih organizacij.

Ure, ki so jih orodjarji preživeli na Koroškem, so organizatorji zapolnili z intenzivnim programom: v uvodnem predavanju je glavni direktor mag. Darko Mikec predstavil trende v svetovnem jeklarskem dogajanju in podjetje Metal Ravne, po strokovnih predavanjih je sledil ogled proizvodnje, nato pa so se udeleženci podali še v Šentanelsko Reko do obnovljenega Polhovega mlina.

Osnrednji del srečanja je bil namenjen strokovnim predavanjem:

- Predstavitve uporabe t. i. Jeklo selektorja (dr. Henrik Kaker),
- Jeklo za turbinske lopatice (Bernarda Janet, univ. dipl. inž. metal. in mater.),
- Ravlux – jeklo za preoblikovanje plastike (Andrej Vrečič, univ. dipl. inž. metal. in mater.),
- Sinergijski učinki podporne dejavnosti orodjarski industriji na primerih iz prakse (dr. Boštjan Taljat, prof. Janez Tušek, Ravne Steel Center),
- Izkušnje tlačne livarne MLM z jeklom Ravnex (Borut Urnaut, univ. dipl. inž. metal. in mater., Mariborska livarna).

Udeleženci srečanja, ki so v preteklosti pogosto izražali interes za ogled proizvodnje, so si letos v valjarni ogledali predvsem peč za kaljenje, lakirno linijo in ravnalni stroj. Sodeč po komentarjih, so bili s slišanim in z vidnim tudi letos zelo zadovoljni, kar je jamstvo, da se bodo na Ravne še vračali, tudi kot kupci.

Mag. Darko Mikec: "Do leta 2010 bo Metal Ravne izdelal 100.000 ton končnih izdelkov na leto."

Klepet pred uradnim začetkom srečanja

Na poti v valjarno

Med ogledom valjarne

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Dr. Henrik Kaker: "Spletna verzija selektorja jekel omogoča on-line iskanje 380 vrst jekel."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Janez Tušek: "Reparaturno varjenje uporabljamo za popravilo orodij."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Borut Urnaut: "Iz Ravnexa so v PE Alutec izdelali pet orodij."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Bernarda Janet: "Jeklo za turbinske lopatice mora biti iz kakovostnega in kompaktnega materiala, korozijsko odporno in makro- ter mikrohomogeno ..."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Andrej Vrečič: "RavluxHP odlikuje visoka čistost, enakomernjše trdote po preseku, višje trdote ..."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Dr. Boštjan Taljat: "V RSC smo razvili OXIMAX površinsko zaščito materiala."

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Ogled mlina

foto: Andreja Čabron - Kodrin

Pred Polhovim mlinom

7. MEDNARODNA KONFERENCA MATERIALI ZA ORODJARSTVO IN NJIHOVA UPORABA, OD RAZVOJA DO TRGA, TOOL 2006

Na Politecnico di Torino v Italiji je v začetku maja 2006 potekala 7. mednarodna orodjarska konferenca, na kateri so bili predstavljeni prispevki o razvoju novih jekel, jekel za orodjarstvo, njihovih lastnostih, uporabi jekel, izdelavi orodij, toplotnih in površinskih obdelavah orodij ter številnih drugih področjih, ki se pojavljajo v proizvodni verigi med proizvajalci jekel in končnimi uporabniki teh jekel.

Na konferenci je bilo predstavljenih preko 120 prispevkov ter 30 posterskih predstavitev. S posterjem "Eksperimentalni študij plastičnosti jekla CRV3 z vročimi tlačnimi preizkusi" avtorice Tatjane Večko Pirtovšek ter sodelavcev M. Kuglerja*, M. Godca** in M. Trčelja* (*Katedra za preoblikovanje materialov NTF Ljubljana, ** IMT Ljubljana) je bil prisoten in predstavljen tudi Metal Ravne. Članek je objavljen v zborniku predavanj.

Letošnje konference se je udeležilo približno 450 predstavnikov iz okoli 25 držav. Na konferenci je bilo največ predstavnikov proizvajalcev jekel (okoli 60 %), tem pa so sledili končni uporabniki orodij oz. materialov, izdelovalci orodij, predstavniki področja toplotnih obdelav in obdelav površin orodij ter sodelujoči z univerz in inštitutih, ki se ukvarjajo z razvojem jekel. Med njimi smo bili tudi trije predstavniki iz oddelka KMR Metala Ravne: mag. Tatjana Večko Pirtovšek, Vlado Perovnik ter Andrej Vrečič. Konferenca je potekala v treh dvoranh hkrati in v štirinajstih sekcijah oz. področjih. Glede na letošnji moto konference, ... Materiali za orodjarstvo in njihova uporaba, od razvoja do trga, so bila področja dokaj pestra in raznolika. Sekcije so potekale pod naslednjimi naslovi:

- HW: Hot work applications: 10 predavanj o orodnih jeklih za delo v vročem
- PA: Plastic applications: 16 predavanj o orodnih jeklih za predelavo plastike
- HSSA: High speed steel applications: 10 predavanj o hitroreznih jeklih
- CW: Cold work: 12 predavanj o orodnih jeklih za delo v hladnem
- HT: Heat treatment: 6 predavanj o toplotni obdelavi orodnih jekel
- WE: Wear: 6 predavanj o obrabi materiala oz. orodij
- SE: Surface engineering: 15 predavanj o obdelavi površin orodij
- TM: Tool modelling: 11 predavanj o modeliranju orodij
- PO: Processing: 10 predavanj o izdelavi oz. proizvodnji orodij
- PR: Properties: 10 predavanj o lastnostih jekel
- TF: Thermal fatigue: 10 predavanj o toplotni utrujenosti orodij
- MT: World Wide Market Trends: 5 predavanj o tržnih trendih jeklarske in orodjarske industrije
- PN: Production: 5 predavanj o izdelavi jekel za orodja
- PS: Poster section: posterska predstavitev

V primerjavi z vsebinami prejšnjih konferenc (Leoben 1999, Karlstadt 2002) lahko mirno rečemo, da je bilo na tej konferenci bistveno manj povedanega in prikazanega o samih tehnologijah izdelave in predelave jekel, poudarek pa je bil dan predvsem le izboljšavam njihovih lastnosti. Medtem ko so bile v preteklosti v prispevkih prikazane skoraj vse pomembne informacije o jeklu vključno s kemično sestavo in z osnovnimi lastnostmi novega jekla, pa so danes predstavljene le lastnosti, pomembne za končne uporabnike jekel. Vzrok temu je seveda treba iskati v vedno večji in ostrejši konkurenci v prodaji orodnih jekel na svetovnem trgu. Razvoj orodnih jekel gre danes v nekako dveh, treh smereh. Eno smer predstavljajo vrhunska orodna jekla velike čistosti, seveda izdelana po tehnologiji VMR za najzahtevnejša orodja, za drugo smer pa je značilna (nujnost ekonomike) tendenca v proizvodnji jekel z zmanjšanjem količine dragih legirnih elementov v jeklih, medtem ko tretjo smer prepoznamo po vse večjem uvajanju drugih legirnih elementov (N, Nb ...).

Direktor Jeklarskega programa Stanko Petovar, univ. dipl. inž.

11. SEMINAR O PROCESNI METALURGIJI JEKLA

25. maja popoldan in 26. maja 2006 se je na Ravnah zbralo 46 udeležencev srečanja slovenskih jeklarjev, na katerem so sodelovali predstavniki železarn, metalurškega inštituta, univerze ter dobaviteljev surovin in pomožnih materialov za jeklarstvo.

Na srečanju, ki smo ga tokrat soorganizirali jeklarji iz Metala Ravne, d. o. o., je bilo predstavljenih 16 prispevkov o tehnološko razvojnih rezultatih, vezanih na jeklo, med njimi tudi dva iz našega Jeklarskega programa. Izdan je bil tudi poseben zbornik seminarja. Udeležencem smo pokazali tudi naše obrate – jeklarno, EPŽ in težko kovačnico, zanimiv pa je bil tudi utrinek v muzeju – bivši "štauhariji".

Ker je bilo tokrat srečanje prvič organizirano v dveh dneh, je bilo tudi dovolj časa za medsebojno izmenjavo izkušenj ter mnenj o stanju kot tudi o naši perspektivi.

Jeklarji se zahvaljujemo glavnemu organizatorju – prof. Jakobu Lamutu iz Oddelka za materiale in metalurgijo Naravoslovnotehniške fakultete, Univerze v Ljubljani, in našemu vodstvu, ki je odobrilo pogostitev udeležencev.

Nagovor prof. Jakoba Lamuta udeležencem seminarja

Starosta metalurgov – upokojeni profesor dr. Andrej Rosina (v sredini)

Udeleženci na ogledu jeklarne

Jovan Ilievski kot predavatelj

CNC REZKALNI ANAYAK PERFORMER 2500

Sredi aprila smo v podjetju Serpa, d. o. o., zagnali CNC rezkalni stroj, znamke ANAYAK Performer 2500. Stroj je namenjen za opravljanje operacij, kot so: freziranje, vrtnanje, izrezovanje navojev ..., in za vse tiste obdelave, ki zahtevajo rotacijsko orodje.

To je stroj s tako imenovano fiksno posteljo in premikajočo se mizo, kjer se obdelovanec in orodje premikata sorazmerno vzporedno s tremi ortogonalnimi dostopi. Rotacijska hitrost in rezalna hitrost sta poslani orodju, ki leži paralelno na enem od dostopov. Vreteno je montirano na univerzalni glavi, ročni ali avtomatski, lahko je različno orientirano v prostoru. Ker ima stroj kontrolni sistem, ga lahko uporabljamo kot stroj za učenje oz. priučevanje ali kot popoln avtomatski stroj z numerično kontrolo.

Stroj je primeren za širok spekter procesa:

- od posameznih delov za vzorec,
- razvoj prototipov,
- vzdrževanje in popravila,
- za malo in srednjo proizvodnjo.

Zaradi tega bi morali nanj gledati kot na univerzalen - namenski stroj. Zaradi teh karakteristik mora biti upravljalec strokovno izobražen v tehnološkem smislu in tudi za upravljanje kontrolnega sistema.

CNC frezalni stroj ANAYAK PERFORMER 2500

TAKO KOT "ZAVPIJEMO" V SLUŠALKO, TAK ODMEV BOMO TUDI DOBILI

Življenje brez telefona? Ne znamo si ga predstavljati. Naše govorjenje v to uporabno napravo ni nikjer zapisano, zato včasih vanj povemo več, kot bi si drznili zlit na papir. Z vsakim poslovnim klicem nastavimo našemu podjetju in tudi sebi ogledalo. Da bi bila ta podoba v njem čim lepša in naše komuniciranje čim bolj uspešno, je dobro, da poznamo (poslovni) bonton telefonskega komuniciranja.

Mnogokrat se po telefonu pogovarjamo z ljudmi, ki jih še nismo srečali. Pokličemo jih z željo, da bi pridobili ali posredovali informacije, razpravljamo o težavah, jih rešujemo, prepričujemo ... Pazimo na "dober glas"! Je namreč edina govornica telesa, ki jo naš sogovornik zazna in od katerega je odvisno, kako zavzeto nam bo prisluhnil. Potrudimo se, da zvenimo toplo, prijazno – četudi smo kdaj jezni ali žalostni –, vendar ne prisiljeno.

Nekateri strokovnjaki poudarjajo, da je poslušanje najpomembnejša prvina komuniciranja. Bodimo pozorni poslušalci; če sogovornik dolgovezi, mu vljudno sežemo v besedo in se opravičimo, ker moramo končati pogovor.

Po telefonu nikoli ne govorimo preglasno in tudi ni najboljšo, da vsi naokrog poslušajo naš poslovni ali celo zasebni pogovor.

Včasih je nekdo nedosegljiv ali pa se dela nedosegljivega. Ni lahko, vendar se potrudimo in ostanemo vljudni. Tudi, če smo "spet" dobili tajnico ali koga od njegovih sodelavcev, nikakor ne bodimo zajedljivi ali nesramni ("Poslušajte, tega človeka kličem že več dni, je sploh kdaj v službi!?"). Veliko lepše bo, če bomo ostali vljudni ("Klical sem že nekajkrat, kot kaže, vedno ob nepravem času. Mi lahko, prosim, poveste, kdaj bi bilo najbolje, da spet pokličem?").

Po telefonu se ne smemo pogovarjati s polnimi usti, srkati kave, smrkati, kihati, cmokati ...

Včasih moramo kolega ali poslovnega partnerja poklicati domov oz. ga zmotiti v prostem času. Dobro presodimo, kdaj je to zares nujno in kdaj lahko počaka do jutri. Seveda se moramo vedno predstaviti, zlasti, če se oglasi kdo od domačih.

Kot na druge poslovne dogodke je priporočljivo, da se tudi na telefonski pogovor skrbno pripravimo. Postavimo si naslednja vprašanja:

1. Ali natančno vem, zakaj bom poklical to osebo?
2. Sem zbral vse informacije, ki jih potrebujem za pogovor?
3. Sem za klic izbral primeren čas?

Ko pokličemo, prevzamemo pobudo za vodenje pogovora. Nevljudno je, če "hodimo kot mačka okrog vrele kaše". Nedostojno je klicati med 22. uro zvečer in 8. uro zjutraj. Ne kličemo tudi v času kosila približno med 13.00 in 14.30.

Ko se pogovarjamo po mobilnem telefonu v javnosti, ne smemo biti preglasni. Saj veste, kako nam gredo na živce ljudje, ki med našim kosilom pri mizi po mobilniku "rešujejo svet".

Ko kličemo:

- zasebno: pozdravimo, se predstavimo, povemo, zakaj kličemo;
- službeno: pozdravimo, navedemo ime svojega podjetja, oddelka, se predstavimo, povemo, zakaj kličemo.

Ko nas nekdo pokliče:

- zasebno: zadostuje, da se oglasimo z besedami: "halo", "dober dan", "prosim", ... ni nujno, da se predstavimo;
- službeno: pozdravimo, povemo ime svojega podjetja, se predstavimo.

Nikoli ne pozabimo na besedici hvala in prosim, kajti njihče od nas ni tako pomemben in zaposlen, da bi na to lahko pozabil.

Prirejeno in povzeto po predavanju in zapiskih strokovnjakinje za protokol in odličnost komuniciranja Bojane Košnik.

MOTIVACIJA IN OCENJEVANJE DELOVNIH SKUPIN

Ocenjevanje skupin EGO se je, kljub manjšim odporom in predvsem velikim dvomom, kar nekako "prijelo". Aprila je bilo izvedeno četrto ocenjevanje, maja so bile tretjič izplačane nagrade.

Rezultati pa imajo, kakor pri vsaki stvari, dobre in slabe strani. Dobro je vsekakor to, da so rezultati vidni, obrati so čistejši in bolj urejeni. Sicer se res ne moremo hvaliti, da je vse rezultat ocenjevanja EGO, vendar je že iz samih ocen videti napredek. Izboljšanje so opazili in komentirali sami zaposleni, vodstvo Metala Ravne ter zunanji obiskovalci. Dobro

je tudi to, kar smo že nekajkrat omenili, da urejen in čist obrat vidijo kupci. Vtis urejenosti delovnega okolja pusti tudi vtis o urejenosti in znanju na področju izvajanja tehnologije. Če želimo nadaljevati pot uspešnosti, moramo biti zavzeti na vseh področjih.

Slaba stran pri vsakem ocenjevanju pa je ta, da imajo nenagrajeni zaposleni občutek pristranskosti ocenjevanja. To se trudimo razbiti z izbiro skupine, v vsaki skupini je, in bo tudi v prihodnje, vedno en vodja EGO. S tem vodja vidi, kako je biti tudi na drugi strani, hkrati ima neposredno možnost primerjati se z drugimi. Zanimivo je celo to, da se s tem vidijo in prenašajo "dobre prakse" med obrati. Vsekakor pa je ocena na podlagi ljudi vedno bila subjektivna. Ampak mislim, da smo dovolj zreli, da bomo premagali koroško zavist in še nadalje delali dobro za skupni uspeh vseh nas.

SLABO

foto: Bernarda Breznik

foto: Bernarda Breznik

foto: Bernarda Breznik

DOBRO

foto: Bernarda Breznik

foto: Bernarda Breznik

foto: Bernarda Breznik

Rahela Rodošek Strahovnik, univ. dipl. inž. metal. in mater.

EKOLOŠKO OSVEŠČENI

Vsi v podjetju se zavedamo okoljske problematike in vemo, da se skrb za okolje začne pri slehernem zaposlenem, zato namenjamo vidiku okolja posebno pozornost.

Da bi ohranili naravno okolje in preprečili njegovo onesnaževanje, skrbimo, da konstantno potekajo procesi varovanja okolja (zrak, voda, tla), varčne rabe energije ter ponovne uporabe odpadkov - recikliranje. Kot vsa večja podjetja v Sloveniji smo tudi mi zavezani slovenski in evropski zakonodaji. Po direktivi IPPC – Direktiva Sveta 96/61/ES o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja in novem Zakonu o varstvu okolja moramo do oktobra 2006 oddati vlogo za izdajo integralnega okoljevarstvenega dovoljenja. Ministrstvo za okolje nam bo, kot enemu izmed petnajstih podjetij v Sloveniji, izdalo okoljevarstveno dovoljenje z odstopanji, ki bo vsebovalo zavezujoče časovne razporede za doseganje popolne usklajenosti do leta 2010.

V preteklih letih se je na področju ravnanja z odpadki, kakovosti vode, nadzora nad industrijskim onesnaževanjem in obvladovanjem tveganja naredilo zelo veliko. Veliko dela nas še čaka, da bomo popolnoma usklajeni z zakonodajo. Vsak

posameznik pa lahko k temu veliko prispeva: z zmanjševanjem količine odpadkov, ločenim zbiranjem odpadkov, varčno rabo energije in vode.

Bodimo okolju prijazno podjetje!

foto: Rahela Rodošek Strahovnik

Odlagališče Halda živi!

Oddelek Kontroling

POSLOVANJE V OBDOBJU 1.–5. 2006

Proizvodnja

Skupna proizvodnja je znašala 100.932 ton, kar je manj kot v enakem lanskem obdobju in za skoraj 2 % več, kot znaša 5/12 gospodarskega načrta.

(Tabela 1 in Graf 1)

Prodaja

Prodaja je bila za 5,3 % večja od dosežene v enakem lanskem obdobju ter za 13,5 % višja od planirane.

(Tabela 2 in Graf 2)

Rezultat poslovanja

Obdobje 1.–5. smo zaključili s čistim dobičkom v višini 1,1 mrd SIT, kar je bolje od 5/12 gospodarskega načrta. Kot se vidi iz grafa prodaje, nam vrednost prodaje pada, in sicer kot posledica nižjih legirnih dodatkov v zadnjih mesecih. Zaradi tega in dokaj visokih nabavnih cen je tudi čisti dobiček nižji kot prej, vendar še zmeraj dober.

Tone	Dejansko I.–V. 2005	5/12 plana 2006	Dejansko I.–V. 2006	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
Ingoti	49.347	44.167	47.482	96,2	107,5
EPŽ ingoti	1.309	1.667	1.555	118,8	93,3
Valjane gredice	22.898	20.000	19.204	83,9	96,0
Valjani profili	17.152	16.217	14.738	85,9	90,9
Kovano	13.857	14.438	15.429	111,3	106,9
Svetli profili	3.007	2.604	2.524	83,9	96,9
Skupaj	107.570	99.092	100.932	93,8	101,9

Proizvodnja odlitega jekla po mesecih (Graf 1) | Plan 2006 = 8.833 ton/mesec

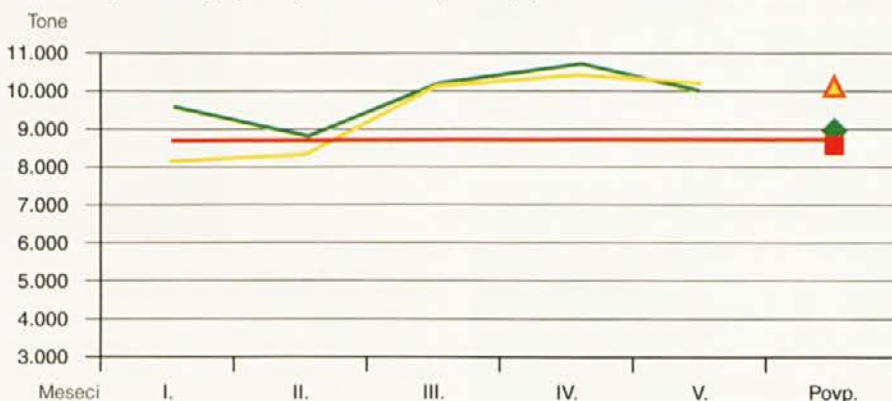
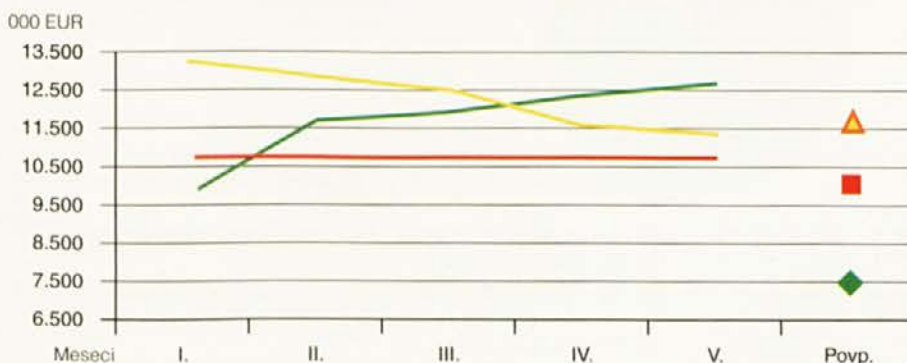

Tabela 2

	Dejansko I.–V. 2005	5/12 plana 2006	Dejansko I.–V. 2006	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
Vrednost prodaje – v mio EUR	58,6	54,4	61,7	105,3	113,5
Prodaja izdelkov – v tonah	32.470	31.402	32.551	100,2	103,7
Povprečna prodajna cena – v EUR/t	1.755	1.685	1.834	104,5	108,8

Prodaja – vrednost (Graf 2) | Plan 2006 = 10.872.000 EUR/mesec

Legenda: —◆— Dejansko 2005 —■— Plan 2006 —▲— Dejansko 2006

ZAPOSLENI

Gibanje števila zaposlenih

Planiranemu številu 969 zaposlenih smo se približali. Zdaj nas je 966. Večina pogodb, ki jih sklepamo z zaposlenimi, je za določen čas. Tako smo letos sklenili 30 novih pogodb za določen čas, 42 delavcem pa je delovno razmerje za določen čas poteklo. Za nedoločen čas smo letos sklenili 23 pogodb o zaposlitvi, v preteklem letu smo jih v celem letu samo štiri. To je podatek, ki kaže na rast in stabilnost podjetja. Med novimi delavci pa je kar nekaj ključnih in perspektivnih kadrov, ki jih bomo podrobneje predstavili. (graf 1).

Bolniške odsotnosti

Odsotnosti zaradi bolniške so v prvih štirih mesecih leta nižje, kot je povprečje v podjetju zadnjih pet let. Prav tako pa so bolniške odsotnosti nižje kot v primerljivih podjetjih metalurške dejavnosti. (graf 2).

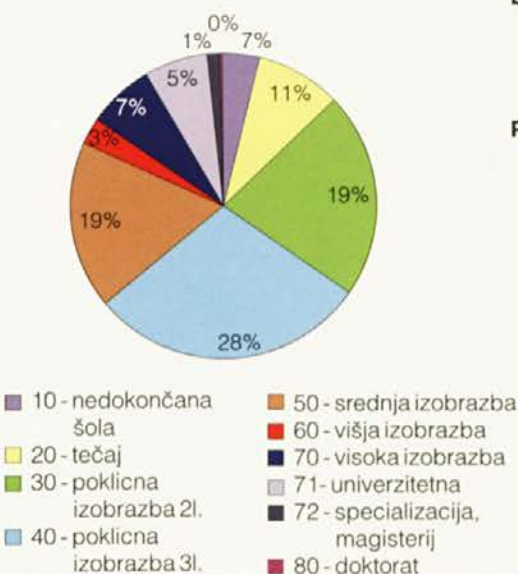
Struktura zaposlenih

V spremljanju strukture zaposlenih sta za načrtovanje kadrovskih aktivnosti zanimivi predvsem izobrazba in starost oz. delovna doba zaposlenih.

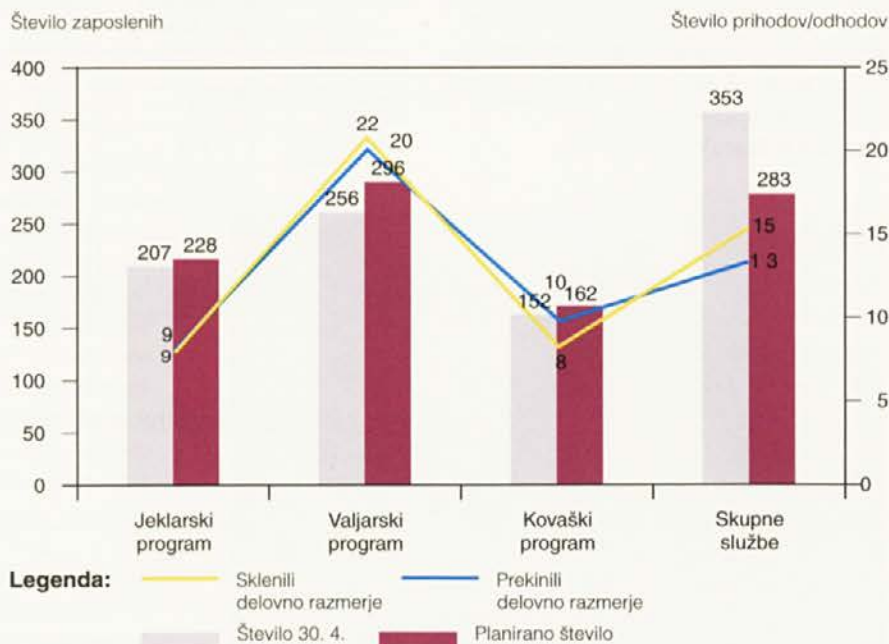
Glede na dogajanje v preteklih letih – odpuščenje delavcev in zmanjšanje zaposlovanja – se je starost zaposlenih precej povečala in bo kljub novim zaposlitvam trajalo kar nekaj časa, da se bodo naše vrste pomladile. (graf 3).

Povprečna izobrazbena struktura v podjetju je nekoliko nižja kot 3-letna poklicna šola. Statistično to znaša 3,98. Naš cilj je dvigniti izobrazbeni nivo nad 4. (graf 4).

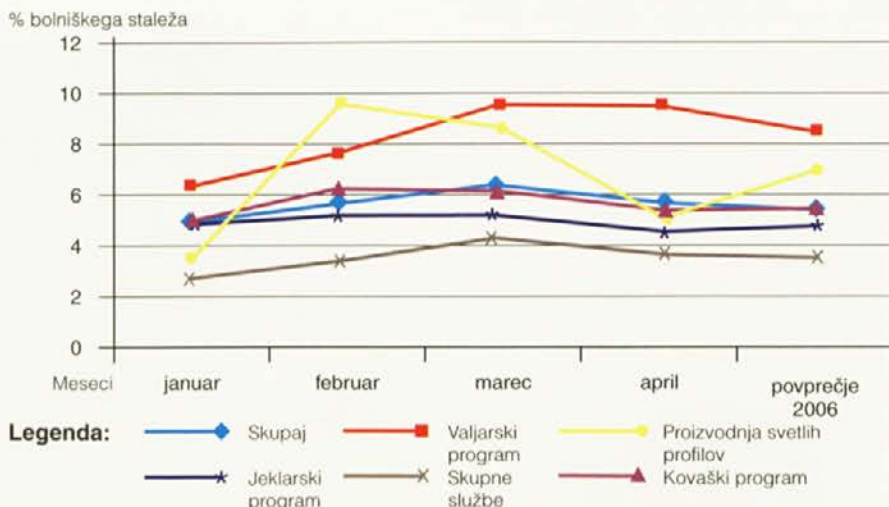
Izobrazba zaposlenih

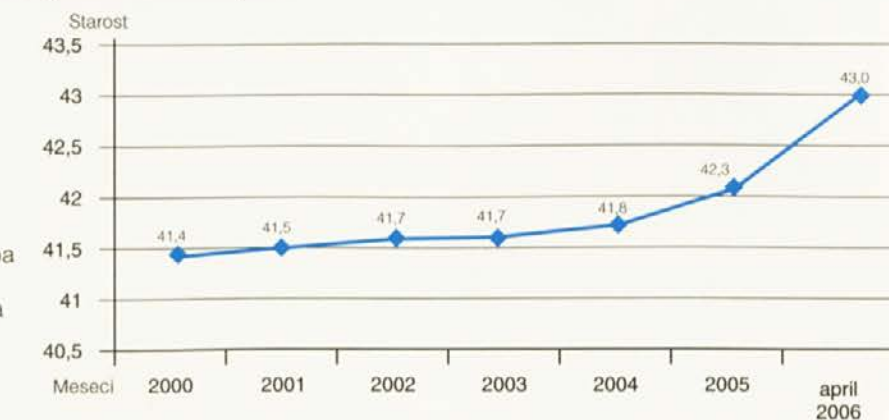
Gibanje števila zaposlenih

Bolniške odsotnosti – odsotnost v % (ure bolniške na število opravljenih ur)

Povprečna starost zaposlenih

Milena Gartner - Delopst, spec. psih. svet., univ. dipl. psih.

V METALU PONOVRNO VEČ ZAPOSLUJEMO

Že od lanskega leta se kaže v podjetju trend večjega zaposlovanja.

Tako smo letos do maja zaposlili kar 22 delavcev, v primerjavi z lanskim letom sicer manj (za 15), vendar pa se spreminja struktura zaposlenih.

Po dolgih sušnih letih smo začeli zaposlovati tudi v skupnih službah, predvsem zaradi odhodov delavcev v pokojin druga podjetja.

V primerjavi z lanskim letom je za polovico manj prenehanj delovnega razmerja.

Letos so se do maja zaposlili naslednji delavci:

V januarju: Benjamin Črešnik, univ. dipl. inž. metalurgije - štipendist - v Kakovosti, Sergej Požarnik v Kovaškem programu, Matjaž Polaner v Vzdrževanju.

V februarju: nismo zaposlovali.

V marcu so se zaposlili: Janez Krajnc, univ. dipl. inž. strojništva, pri investicijah in vsi naslednji v Valjarskem programu: Mitja Supanič, Jure Kadiš, Anton Obretan, Roman Butolo, Janko Hovnik.

V aprilu: Matic Grubelnik v Vzdrževanju, Anton Lenart v Jeklarskem programu, Polona Vrabič v Sekretariatu.

V maju pa smo letos zaposlili kar 10 delavcev na vseh koncih in področjih, in sicer so naši novi sodelavci postali:

Bojan Golob in Tonček Hribernik v Vzdrževanju, Romana Ranc, Gabor Sekereš, univ. dipl. fizik, in Franc Pleunik - vsi trije v Kakovosti, Miran Kopmajer, dipl. matematik, v Informatiki, Andrej Gerdej in Jure Uršnik v Delavnici valjev in armatur, Orfej Breznik in Andrej Praznik v Kovaškem programu.

Med novimi delavci, ki so se zaposlili letos, pa je nekaj ključnih, zato naj omenim in predstavim naslednje:

Janez KRAJNC, univ. dipl. strojni inženir, je začel delati marca na delovnem mestu strokovni delavec I na področju investicij. Ima 8 let delovnih izkušenj prav na področju, ki ga bo pokrival pri nas.

Polona VRABIČ: je začela z delom v aprilu na delovnem mestu poslovna sekretarka posloводства. Ima 11 let delovnih izkušenj kot pomočnica tajnice predsednika uprave Ere, d. d. Zaključuje študij ob delu in ga namerava še nadaljevati.

Miran KOPMAJER, dipl. matematik: se je zaposlil maja kot sistemski analitik I v Informatiki. Ima izkušnje iz programiranja in vodenja podjetja. V kratkem bo končal šolanje na Visoki poslovni šoli za informatiko. Informatika smo iskali od lanskega septembra.

Dolgo smo iskali tudi obratne električarje za posamezne obrate. Med temi smo letos za nedoločen čas zaposlili **Bojana Goloba** v OE Elektro vzdrževanje valjarne in za določen čas v Elektru vzdrževanju jeklarne in kovačnice Matica Grubelnika.

Tudi v OE Kakovost zaposluje več, kot je običajno.

Novo zaposlovanje, še posebej v spremljevalnih službah, gotovo kaže na določeno rast v podjetju, saj smo do sedaj, kljub upokojitvam, delo razporejali med že zaposlene.

Vsem novim sodelavcem želimo dobro, uspešno delo in prijetno počutje v našem podjetju, njihovim vodjem pa čimboljši izkoristek potencialov posameznega zaposlenega.

Gabor SEKEREŠ, univ. dipl. fizik: zaposlen je od maja na delovnem mestu raziskovalni inženir II v Kakovosti. To je njegova prva zaposlitev v Sloveniji. Po narodnosti je Madžar, ki je našel pot na Koroško tako, da se je poročil s Korošico.

Benjamin ČREŠNIK, univ. dipl. inž. metalurgije: se je zaposlil že januarja letos na delovnem mestu raziskovalni inženir II v Kakovosti, kar je njegova prva zaposlitev. Bil je tudi naš štipendist.

Alenka Kotnik

PRIHODNOST PODJETJA JE V IZOBRAZBI IN ZNANJU ZAPOSLENIH

Znanje zaposlenih je ena ključnih kompetenc, ki so potrebne za uspešno opravljanje dela. Za novozaposlene v podjetju je dokazilo o zaključeni ustrezni šolski izobrazbi vstopnica za vključitev v delovno sredino in nov začetek usposabljanja in učenja za pridobitev vseh potrebnih kompetenc, ki jih zahtevajo delovno mesto in vse bolj zahtevni delovni procesi.

S podpisom pogodbe o zaposlitvi se vsak zaposleni zaveže, da se bo stalno izobraževal in usposabljal za potrebe delovnega procesa, ker bo le tako zmožni opravljati delo kakovostno in na svojem nivoju prispevati k prizadevanjem za dvig kakovosti izdelkov in storitev podjetja Metal Ravne. Vsi zaposleni se moramo zavedati, da samo par pridnih rok in znanje, ki smo ga v glave natlačili v šolah, ne zadoščata. Pripravljeni moramo biti na vseživljenjsko učenje, na investiranje v svoje znanje in vzdrževanje "strokovne kondicije", saj jo bomo s podaljševanjem delovne dobe nujno potrebovali za obvladovanje visokih zahtev trga. Podpora tej miselnosti daje tudi vodstvo podjetja, kar je zapisalo v poslanstvu podjetja in v vseh strateških razvojnih dokumentih podjetja.

Vsako leto junija v podjetju Metal Ravne pripravimo za zaposlene, ki želijo pridobivati novo znanje v šolskih in študijskih programih, razpis za podelitev ugodnosti pri študiju ob delu za novo študijsko leto. Tudi letos bo podjetje podprlo tiste zaposlene, ki se želijo vpisati in izobraževati ob delu v programih tehniških strok, predvsem metalurgije, strojništva, informatike in elektrotehnike na vseh stopnjah od srednjega poklicnega do dodiplomskega izobraževanja in

podiplomskega izobraževanja, saj je pomanjkanje kadrov teh strok največje. Poklici, pridobljeni v tehniških šolskih in študijskih programih, so za Metal Ravne bazični in so gonilo razvoja in inovativnosti v naši dejavnosti.

Novost v jesenskem delu leta pa bo program internega izobraževanja za pridobitev osnovnih metalurških znanj, namenjen vsem v zadnjem času novozaposlenim v proizvodnih obratih z neustrezno smerjo izobrazbe. Čeprav smo že na več mestih zaskrbljujoče opozarjali na pomanjkanje kadrov s poklicno metalurško izobrazbo in izpeljali številne aktivnosti za oživitev programa poklicne metalurške šole, je realizacija tega še preveč oddaljena, da bi lahko čakali na formalno izšolane kadre. Za zadovoljitev nujnih potreb po novih kadrih v proizvodnji smo zaposlili nekaj delavcev z neustrezno smerjo izobrazbe. Vrzel v njihovem strokovnem znanju bomo zapolnili v tem programu.

Razpis ugodnosti za študij ob delu za zaposlene v Metalu Ravne, d. o. o., za šolsko leto 2006/2007

Zaposlene v Metalu Ravne, d. o. o., obveščamo, da je podjetje glede na plan izobraževanja in interese posameznih delavcev za pridobitev stopnje izobrazbe predvsem tehniških smeri pripravljeno nuditi ugodnosti za študij ob delu v študijskem letu 2006/2007:

- 4 kandidatov za programe srednjega poklicnega izobraževanja,
- 6 kandidatov za programe srednjega strokovnega izobraževanja,
- 4 kandidatov za študij na dodiplomskih študijskih programih,
- več kandidatov za študij na podiplomskih študijskih programih,

in sicer povračilo stroškov, povezanih z izobraževanjem, za:

- šolnino,
- prevoz z javnim prevoznim sredstvom za programe, ki se ne izvajajo na Ravnah.

Kandidati za študij ob delu naj prošnje oddajo v oddelek Kadri do 15. 8. 2006.

Prosilci bodo o rešitvi obveščeni mesec dni po roku za oddajo prošnje.

Mag. Darko Mikec, glavni direktor

Janez Kovač, direktor Kovintrade Hungary KFT

POROČILO Z 2. AZIJSKE KONFERENCE O NE-RJAVNIH JEKLIH

V drugi polovici maja sem se udeležil mednarodne konference v Šanghaju na Kitajskem, ki sta jo organizirala Metal Bulletin in Steel Metal Research.

Prvi del konference je bil posvečen strateškim surovinam za proizvodnjo nerjavnih jekel. Za proizvodnjo niklja je značilna velika konsolidacija proizvajalcev, saj je 10 največjih proizvajalcev kontroliralo 82 % svetovnega trga, primerjalno s 43 % pri proizvodnji bakra in 47 % pri proizvodnji cinka. Največji porabnik niklja je proizvodnja nerjavnih jekel, ki je leta 2005 dosegala 25 milijonov ton. Najhitrejša rast proizvodnih zmogljivosti je prav na Kitajskem, kjer bodo samo v letu 2006 povečali proizvodnjo nerjavnih jekel za milijon ton, kar je še enkrat več kot Evropa, Indija, ZDA in Tajvan skupaj. Prav hitra rast proizvodnje in porabe nerjavnih jekel na Kitajskem je eden glavnih razlogov za visoke cene niklja, ki prav v zadnjih mesecih dosegajo zgodovinsko rekordne nivoje preko 22.000 USD na tono. Druga pomembna surovina je poleg kroma še molibden, ki je strateška surovina tudi za podjetje Metal Ravne. Največji porabniki molibdena so proizvajalci nerjavnih jekel in super zlitin (33 %), nizkolegiranih jekel (32 %) in proizvajalci orodnih ter hitroreznih jekel (5 %). Povprečna cena feromolibdena je bila v zadnjih dvajsetih letih do leta 2003 okoli 12 dolarjev za kilogram in je dosegla rekordno višino maja 2005, ko je bila cena feromolibdena 120 dolarjev. Sedanja konjunktura na trgu nerjavnih jekel je poglavitni razlog, da so cene feromolibdena 60 dolarjev.

Od leta 1990 do leta 2005 se je poraba nerjavnega jekla na Kitajskem povečala z 250.000 ton na 6 milijonov ton in je letno rastla za 24 %, kar je štirikrat hitreje kot povprečna svetovna rast in že predstavlja 24 % svetovne porabe nerjavnih jekel. Poraba nerjavnih jekel na prebivalca je bila na Kitajskem leta 2005 4,4 kg in je bila prvič večja od povprečne svetovne porabe 4,2 kg na prebivalca. Vse napovedi porabe nerjavnih jekel na Kitajskem so zastrašujoče, saj naj bi jih Kitajska leta 2020 porabila 16,5 milijona ton.

Od leta 1999 do leta 2005 je proizvodnja nerjavnih jekel na Kitajskem zrasla s 400.000 ton na 4 milijone ton, kar pomeni povprečno letno rast 42 %. Kljub temu da je Kitajska od leta 2004 največji proizvajalec nerjavnih jekel, domači proizvajalci še vedno ne uspejo pokriti potreb po nerjavnem jeklu in zato načrtujejo številne nove projekte, ki naj bi sledili predvideni porabi.

Vsi udeleženci konference smo se spraševali, kako lahko hitra rast proizvodnje nerjavnih jekel vpliva na ostali svet. Zaradi velikih potreb po jeklu Kitajska ni zainteresirana za izvoz jekla, ki ga lahko po višjih cenah proda na domačem trgu. Velika nevarnost pa seveda preži v primeru, če Kitajska ne bo zdržala tako hitre gospodarske rasti in bo prišlo do velikih presežkov proizvodnih zmogljivosti, ki jih bo Kitajska zagotovo prodala v Evropi in ZDA.

Naše podjetje mora v bližnji prihodnosti veliko aktivnosti usmeriti v razvoj specialnih jekel in dodatne storitve, ki jih zahtevajo evropski kupci, ter ohraniti visok nivo kakovosti. Samo ozka nišna usmeritev je jamstvo za stabilnost podjetja v prihodnosti in odgovor na kitajsko nevarnost.

PREDSTAVNIŠTVO METALA RAVNE NA MADŽARSKEM

Metal Ravne na madžarskem tržišču predstavlja Kovintrade Hungary KFT od leta 2002, kot pravni naslednik VMK Metal.

Nahaja se na južnem obrobju Budimpešte v naselju Halastztelek. Podjetje razpolaga s skladiščnimi prostori v velikosti približno 2000 m², v katerih je skladiščeno okoli 600 ton jeklenih izdelkov - največ orodnega jekla Metala Ravne.

Skladišče deluje kot Steel center in oskrbuje orodjarje in druge kupce z jeklenimi izdelki. Zaposluje 12 delavcev.

Leta 2005 je letni promet znašal 4 milijone EUR, od tega okoli 1000 ton proizvodov Metala Ravne. Razen tega dobavljamo jeklo iz Metala Ravne za Motorno industrijo RABA iz Gyora in Kovačnico Szabadalakitó iz Budimpešte.

Metal Ravne se je s svojimi izdelki uveljavil kot zelo kakovosten proizvajalec orodnega jekla na madžarskem tržišču in smo ponosni, da lahko predstavljamo in plasiramo njegove proizvode.

V prihodnje si želimo, da bi se prodaja izdelkov Metala Ravne še povečala in da bi se ta blagovna znamka še bolj razširila med uporabniki kvalitetnih jekel.

Skladišče na Madžarskem

Kovintrade Madžarska

Mirko Vošner, univ. dipl. inž., direktor BVD-Ravne, d. o. o.

IZVEDENCI INVALIDDSKE KOMISIJE V METALU

Na povabilo BVD-RAVNE, d. o. o., in strokovnih delavk OE Kadri iz Metala Ravne, d. o. o., smo imeli v naši delovni sredini člane senata invalidske komisije I. stopnje Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje, OE Ravne na Koroškem. Namen srečanja je bil predvsem izmenjava izkušenj kot tudi reševanje odprtih vprašanj pri strokovnem delu senatov invalidskih komisij.

Invalidska komisija je namreč izvedenski organ Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ), ki ugotavlja invalidnost na podlagi mnenja v sestavi dveh članov - zdravnikov in enega člana - strokovnjaka s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, varstva pri delu, organizacije dela, industrijske psihologije ali tehnologije. Pri tem velja omeniti, da v samem postopku izdaje izvedenskega mnenja sodelujeta z izvedenskim organom zavarovančev osebni zdravnik in pooblaščen zdravnik - specialist medicine dela podjetja, iz katerega prihaja na ocenitev delazmožnosti zavarovanec oz. zaposleni delavec. V postopku pred izdajo izvedenskega mnenja ima pravico in dolžnost sodelovati tudi predstavnik delodajalca. Njegova vloga je predvsem kakovostna priprava potrebne delovne dokumentacije oz. delovne anamneze zavarovanca. Slednja vsebina osnovne podatke o zavarovanca, opis del in nalog, ki jih opravlja, delovne izkušnje, zahtevana dodatna znanja pri delu, možnost ergonomskih izboljšav na delovnem

foto: Primož Ternik

Skupinska fotografija – za spomin

mestu, ukrepe za izboljšanje delovnega okolja idr. Poleg tega je za odločanje senatov invalidskih komisij potrebno s strani delodajalca pripraviti še delovno dokumentacijo, ki se nanaša na podatke o delodajalcu, opis delovnega mesta, delovne razmere, telesne aktivnosti, psihofizične zahteve, stopnje in trajanje obremenitev in škodljivosti delovnega okolja, zlasti s konkretnimi podatki o kemičnih, bioloških in fizikalnih škodljivostih na delovnem mestu, vključno z izmerjenimi vrednostmi obremenitev in škodljivosti, ter nenazadnje na uporabljena sredstva in opremo za osebno varnost delavca pri delu.

Na srečanju s člani invalidske komisije je imela uvodna razmišljanja vodja OE Kadri Eleonora Gladež, univ. dipl. psih., ki je predstavila organiziranost in dejavnost podjetja Metal Ravne, s poudarkom na skrbi za varnost in zdravje zaposlenih ter nenazadnje na problematiko, s katero se

v podjetju srečujejo pri zaposlovanju invalidov. Družba Metal Ravne namreč zaposluje kar 108 delavcev, ki imajo II. oz. III. kategorijo invalidnosti, pri čemer zaposleni vlagajo tudi nove zahteve za invalidsko ocenitev. Pri tem je tekla beseda tudi o nedavno uveljavljenem t. i. kvotnem sistemu zaposlovanja invalidov, ki prinaša nove dimenzije reševanja invalidske problematike v posameznih podjetjih. Kvotni sistem namreč uzakonja delež oz. odstotek zaposlenih invalidov v posameznem podjetju, ki je odvisen od vrste gospodarske panoge. Hkrati so delodajalci na ustrezen način stimulirani, če zaposlujejo več invalidov, kot je predpisana kvota, pri čemer ne smemo zanemariti osnovne obveznosti oz. poslanstva podjetja, da ustvarja takšne delovne razmere in delovno okolje, kjer naj ne bi prišlo do poškodb na delu, zdravstvenih okvar, obolenj v zvezi z delom ali celo do poklicnih bolezni. Kljub

foto: Primož Ternik

Uvodna predstavitev

foto: Primož Ternik

Ogled proizvodnje

Metka Markovič, dr. med., spec. spl. med.

vsemu pa do zdravstvenih težav in v zvezi z njimi omejitev za delo prihaja zaradi različnih vzrokov, pogosto tudi zaradi bolezni, ki zahtevajo določene delovne razbremenitve delavca.

Izkazalo se je, da je za kakovostno delo invalidskih komisij, poleg pridobitve celovite medicinske in delovne dokumentacije, pomembno tudi podrobnejše poznavanje samega dela in narave delovnega okolja, v katerem dela zavarovanec. Zato je bil namen obiska članov senata invalidske komisije pod vodstvom njegove predsednika Franca Kotnika, dr. med., spec. nevrologije, tudi ogled tipičnih, zlasti pa iz ekološkega in fiziološkega vidika izpostavljenih delovnih mest. Zato so si člani ogledali vrsto delovnih mest v jeklarni, kovačnici in valjarni profilov, kjer so lahko v realnem delovnem okolju in spremljanju delovnih obremenitev delavcev ocenili težavnost posameznega delovnega mesta. Na drugi strani pa je bil pomemben ogled tudi tistih delovnih mest, ki jih lahko z določenimi ergonomskimi izboljšavami uspešno opravlja delavec, ki ima specifične zdravstvene omejitve na delu. Vse bolj prihaja do izraza odgovorno ravnanje delodajalca, da s primernimi ukrepi na eni strani varuje in ohranja delavčovo integriteto na delovnem mestu, na drugi pa v primeru specifičnih zahtev išče primerna delovna mesta za delavce z specifičnimi omejitvami na delu. Delodajalci vse bolj čutijo ustrezno skrb in odgovornost za svojega delavca invalida in mu z ustreznimi rešitvami iščejo primerno delovno okolje. Tako je tudi vse manj primerov, ko resnično ni mogoče na ustrezen način zaposliti delavca, ki ima določene specifične zdravstvene omejitve, kar pa ne pomeni, da to za delodajalca ne pomeni velikih naporov, tako finančnih kot organizacijskih.

Naj ob zaključku povzamem misel ene izmed članic invalidske komisije, ki je dejala, da je kljub zahtevni metalurški tehnologiji vendarle opazna vrsta izboljšav, zlasti tehničnih v smislu razbremenitve delavcev pri delu. Enako vzpodbudna je bila tudi ocena večine udeležencev, da so opazne razlike v primerjavi s prejšnjimi leti tudi na področju izboljšanja ekoloških razmer, zlasti mikroklima in znižanja ravni hrupa. Ob zaključku ogleda smo bili enotnega mnenja, da je spoznavanje konkretnega delovnega okolja velik prispevek k objektivni ocenitvi ugotavljanja delazmožnosti zavarovancev. Zlasti v primerih, ko se skupaj z delodajalcem išče primerno delovno mesto za delavca, ki ima, ne glede na vzrok nastanka in vrste invalidnosti, možnost zaposlitve na ustreznem delu ter s tem zagotavljanja nadaljnje socialne varnosti.

LYMSKA BORELIOZA

Lymska borelioza je kronična sistemska bolezen, ki je razširjena po vsem svetu. Prizadene lahko različne organe in organske sisteme. V Sloveniji je endemična bolezen z visoko stopnjo obolevanja prebivalstva. Bolezen je dobila ime po okrožju Lyme v Connecticutu v ZDA, kjer se je pojavila v epidemični obliki pri otrocih, ki so imeli otekle velike sklepe.

Povzročiteljica lymške borelioze je spiralna bakterija *Borrelia burgdorferi*. Obstajajo vsaj tri vrste bakterij, ki pripadajo kompleksu, ki ga imenujemo borelije lymške borelioze. Epidemiološki rezervoar vseh borelij so gozdne živali, zlasti mali glodalci, domače živali pa tudi ptice. Prenašalci borelij so ščitasti klopi, ki so že prilagojeni parazitiranju na živalih. Za človeka so pomembni le tisti klopi, ki lahko parazitirajo tudi na človeku, to so klopi iz družine Ixodiade.

Klinična slika

Okužba lahko poteka brez kliničnih znakov ali s hudimi spremembami na organskih sistemih. Najpogosteje so prizadeti koža, živčevje in živčno skeletni sistem, lahko pa tudi oči, srce, jetra, limfni sistem in ledvice. Okužba se ponavadi začne kot kožna sprememba v obliki obroča, imenovanega eryt hema migrans, ki se pojavi na mestu vboda klopa. Od tod se borelije lahko raztrosijo po celem organizmu in največkrat povzročijo vnetje v centralnem živčevju (meningitis) in na sklepih (arthritis). Če se okužba ne pozdravi, borelije lahko ostanejo v organih in organskih sistemih ter povzročajo znake, ki so značilni za kronično okužbo.

Diagnoza okužbe

Nekatere klinične slike lymške borelioze (npr. erithema migrans) so tako značilne, da omogočajo zanesljivo diagnozo. Žal se pri borelijski okužbi pojavljajo bolezenske spremembe, ki bolezen samo nakazujejo ali so za bolezen

poosem neznailne. Pri teh bolnikih je potrebna mikrobiološka potrditev okužbe. Imunski odziv bolnika na okužbo z borelijami nastaja počasi. Protitelesa zasledimo šele mesec do dva po okužbi, pa tudi pozneje. V endemičnih področjih, kot je Slovenija, ugotavljamo bakterijska protitelesa tudi pri zdravih ljudeh, kar kaže, da so osebe prebolele okužbo, ne da bi razvile klinične znake bolezni.

Znaki na koži

Potujoči eritem (erithema migrans) je glavni predstavnik zgodnje lokalizirane borelijske okužbe in najpogostejši klinični znak lymške borelioze. Pojavlja se v vseh starostnih obdobjih in pri obeh spolih. Nastane na mestu vnosa borelij v kožo, to je praviloma na mestu vboda klopa. Po nekaj dneh do nekaj tednih se pojavi rdečina, ki se postopno veča, začne na sredini bledeti in dobi obliko obroča, ki se širi navzven.

Kožna sprememba traja nekaj dni do nekaj mesecev, običajno več tednov. Na mestu kožnih sprememb navajajo bolniki blago srbenje, včasih pečenje ali bolečine. Slaba polovica bolnikov pa navaja splošno slabo počutje, utrujenost, glavobol, bolečine v mišicah, sklepih, kar nakazuje, da okužba najbrž ni omejena samo na kožo, oz. da je prišlo do razsoja povzročiteljev. Dokaz takega razsoja je pojav dodatnih kožnih sprememb, podobnih primarnim. Kožne spremembe so običajno ovalne ali okrogle, lahko so popolnoma nepravilnih oblik in jih pri odraslih najdemo na spodnjih udih. V predelu pazduh in dimelj jih lahko zamenjamo z glivičnimi.

Diagnozo postavimo na podlagi značilnega poteka in videza kožne spremembe.

Prizadetost živčevja – nevroborelioza

Zgodnja nevroborelioza (2. stadij)

Bolezen se začne teden do šestnajst tednov po vbodu klopa. Potek je enofazen. Najbolj značilne so pasaste bolečine, ki nastanejo zaradi vnetja perifernih živcev, ki izhajajo iz hrbtenjače. Prizadeti so lahko tudi posamezni možganski živci, najpogosteje sedmi, ki oživčuje obrazne mišice. Izključna prizadetost možganskih živcev se pojavlja pri 45 do 50 odstotkih bolnikov, izključna prizadetost živcev na spodnjih okončinah pa pri 10 do 20 odstotkih bolnikov. Pogosto so vnetju pridružene še asimetrične ohromitve. Bolečine, ki so hude in najbolj izrazite ponoči, so v četrtini primerov edini simptom bolezni. Njihova intenziteta narašča s starostjo. Na posameznih delih telesa se lahko pojavijo hiperstezije oz. povečan občutek za bolečino. Pojavijo se

lahko motorične okvare, ki se kažejo v motnjah delovanja prizadetega živca. Druge oblike zgodnje nevroborelioze se kažejo s simptomi in z znaki prizadetosti možganskih open – meningitis, hrbtenjače – mielitisi ali možganov – encefalitis. Bolezen pa lahko poteka atipično in je podobna drugim nevrološkim boleznim, npr. multipli sklerozi, tumorjem ...

Kasna nevroborelioza (3. stadij)

Zajema 2-4 odstotke bolnikov. Označimo jo kot stalno prisotno vnetje osrednjega ali perifernega živčevja, ki traja več kot šest mesecev in se kaže z dvema pojavnima oblikama. Kot kronični meningitis in kronično vnetje možganov in hrbtenjače (kronični encefalomyelitis).

Bolniki s kroničnim meningitisom imajo glavobol, čutijo se utrujene, hušajo, nimajo pa tipičnih znakov prizadetosti živčevja.

Za bolnike s kroničnim encefalitisom je značilno, da razvijejo počasi napredujočo spastično ohromitev, ataksijo, naglušnost, motnje mišljenja, slabost, utrujenost, glavobol. Zdravljenje z antibiotiki zagotovo skrajša trajanje bolezni. Zdravljenje kasnih oblik pa ni vedno povsem uspešno.

Prizadetost sklepov in mišic

Lymfski artritis – vnetje sklepa

Povprečni interval od okužbe do nastanka lymfskega artritisa je približno šest mesecev (od šestih dni do dveh let). Polovica bolnikov ima že pred pojavom artritisa bolečine v sklepih brez oteklina. Prizadetost sklepov je asimetrična, prizadetih je več kot eden in manj kot pet sklepov. Bolnik zboli nenadoma, z oteklino predvsem velikih sklepov. Najpogosteje je prizadeto koleno, redkeje komolec ali gleženj. Pogosto je prizadet čeljustni sklep. Pri pregledu je sklep otekel, koža pa ni pordela. Sklepi praviloma bolijo,

vendar imajo presenetljivo bolniki z velikimi oteklina malo težav. Spremembe na sklepih lahko trajajo od treh dni do enajst mesecev. Potek lymfskega artritisa je spremenljiv, lahko se ponavlja in lahko traja več let. V začetku so napadi krajši in pogostejši, potem pa se vnetje sklepov podaljša na več tednov ali mesecev. Telesna temperatura praviloma ni povišana, so pa bolniki lahko utrujeni in imajo poleg prizadetih sklepov še druge znake bolezni, npr. meningitis, eritema migrans, kronični atrofični dermatitis. Zdravljenje z antibiotiki ni vedno uspešno. Pri takih bolnikih pride v poštev zdravljenje z zdravili, ki delujejo na imunski sistem. Z nesteroidnimi antirevmatikami bolniku olajšamo bolečine. Ocena uspešnosti zdravljenja je mogoča šele po šestih mesecih. Bolnike, pri katerih je zaradi dolgotrajnih vnetij prišlo do hudih okvar sklepa, moramo napotiti k ortopedu ali fiziatru.

Sočasna prizadetost srca – lymfski karditis

Prizadetost srca se lahko kaže na različne načine, odvisno od tega, kateri del srca zajame bolezen. Tako lahko ugotovimo motnje v tvorbi in prevajanju impulzov, motnje srčnega ritma, vnetje osrčnika, vnetje srčne mišice s pridruženim ali z odsotnim srčnim popuščanjem, ter dilatacijsko kardiomiopatijo. Podporno zdravljenje lymfskega karditisa je usmerjeno k lajšanju simptomov in znakov bolezni. Za bolnike z blagimi motnjami ritma ali blagimi motnjami prevajanja so potrebni le opazovanje, počitek in trajen EKG nadzor. Pojav napredovanega A-V bloka zahteva trajen EKG nadzor, pri polovici bolnikov je treba uvesti začasni srčni vzpodbujevalnik. Pri vnetju osrčnika ali srčne mišice brez znakov srčnega popuščanja predpišemo bolniku počitek,

kadar vnetje spremlja srčno popuščanje pa še podporna zdravila. Za vzročno zdravljenje lymfskega karditisa uporabljamo antibiotike, ki pomembno skrajšajo bolezen in preprečijo nadaljnji razvoj.

Prizadetost oči

Prizadetost oči je pri lymfski boreliozi zelo redka. Vnetje oči je navadno pridruženo drugim pojavnim oblikam bolezni, včasih pa se razvije samostojno. Razvije se lahko v katerem koli stadiju bolezni, najpogosteje v zgodnji fazi zgodnje razsejane okužbe. Časovno obdobje od eritema migrans do pojava vnetja traja nekaj tednov do nekaj let. Dolgotrajno vnetje lahko povzroči izgubo vida. V praksi težko dokažemo, da je nek očesni znak povzročila prav borelijska okužba, saj je postavitev diagnoze težavna. Pri blagem vnetju oči zdravljenje ni potrebno, pri večini vnetij uporabljamo antibiotike v obliki injekcij. Za zdravljenje z antibiotiki se odločimo že pri sumu na borelijski vzrok očesne prizadetosti, saj so praviloma učinkoviti in zanesljivo vodijo k izboljšanju vida, opustitev zdravljenja pa lahko povzroči hudo okvaro vida ali celo slepoto.

Preprečevanje lymfske borelioze

Napori za preprečevanje bolezni so usmerjeni v iskanje učinkovitega in varnega cepiva za ljudi in v nespecifične ukrepe, ki bi ščitili pred okužbo oz. pred pojavom bolezni. Posameznik naj se izogiba predelom, kjer so klopi, se zaščiti pred vbodom klopa (primerna obleka in obutev, uporaba repelentov), zavestno poišče morebitne prisese klopa in jih čimprej odstrani ter čim prej prepozna in zdravi zgodnje oblike lymfske borelioze (s tem preprečimo pojav kasnejših oblik bolezni).

Alojz Buhvald, univ. dipl. inž. metal. in mater.

PIHALNI ORKESTER ŽELEZARJEV RAVNE NAVDUŠIL NA VELIKEM FESTIVALU V ŠPANJI

V španskem mestu Castellon blizu Valencije že od leta 1945 organizirajo festivale v čast njihove zavetnice svete Magdalene. V okviru festivala poteka cel mesec veliko prireditev, osrednji dogodek pa je festival pihalnih orkestrrov, na katerem nastopijo različne zasedbe iz celega sveta. Organizator sam izbira udeležence in običajno izbere najboljše. Letos je v ožji izbor prišel tudi naš orkester.

Organizator je z nami navezal stik preko interneta že novembra 2005. Takoj smo pričeli z usklajevanjem naših in njihovih pogojev, kar je obrodilo sadove. Tako se je marca Pihalni orkester železarjev Ravne, kot predstavnik Slovenije, odpravil na ta festival. Pred tem smo na Ravnah izvedli priprave in naštudirali nekaj novih elementov. Priprave so letos, zaradi dolge zime, potekale v zelo mrzlem vzdušju, kar pa za nas člane ni bila ovira, saj smo vedeli, da se bomo lahko pogreli v topli poletni Španiji. Tja smo, zaradi velike

foto: arhiv Pihalnega orkestra

razdalje, potovali z letalom, kar je bilo za mnoge člane še dodaten izziv in nova izkušnja. Ko smo prispeli v Castellon, nas je pričakal organizator in nas nastanil v lepem hotelu na španski obali, v katerem so bivali tudi drugi udeleženci festivala. To skupno bivanje se je izkazalo za zelo dobro, saj je bilo vzdušje ob druženju

udeležencev iz različnih koncev sveta vseskozi prijetno in zanimivo. Poleg našega orkestra so na festivalu nastopile različne zasedbe: plesalke sambe iz Brazilije, orkester s Francoskih Antilov s folklorno skupino, vojaški orkester iz Finske, ženski orkester iz Japonske, orkester z mažoretkami iz Združenih držav

foto: arhiv Pihalnega orkestra

foto: arhiv Pihalnega orkestra

Amerike, orkester z mažoretkami iz Češke, tolkalni ansambel iz Nizozemske, škotski dudarji ter številni orkestri iz Španije. Festival je trajal pet dni, v teh dneh so se zvrstile različne vrste nastopov, od paradnega nastopa, koncerta na odru do krajših nastopov v različnih mestnih območjih. Ti nastopi so dajali tempo življenja celotnemu mestu, ki ima približno 200.000 prebivalcev. Tako je mesto v tem času živelo s festivalom, saj je bilo dnevno na ulicah 100.000 ljudi, ki so se na prireditvah resnično sprostiti in uživali. Organizatorji so dodatno vzdigovali napetost z uporabo različnih pirotehničnih

sredstev, predvsem petard, ki bi jim morali reči "bombe", in ognjemeti. Vsak dan so na različnih koncih mesta pripravili predstavo s temi sredstvi, vrhunec pa je bil v petek, ko so sredi mesta pripravili pravo bojno polje tako, da so se tresle šipe na hišah. Področje okoli Valencije je znano po največji porabi petard v Evropi. Dogajanje na festivalu je vse dni snemala španska televizija in posnetke v veliki meri tudi v živo predvajala. Pihalni orkester železarjev Ravne je na tem festivalu pridobil novo izkušnjo, predvsem pa smo godbeniki na nastopih zelo uživali, sami smo bili del velike prireditve, ki jo lahko

doživi le malokdo. Strinjali smo se, da je bil to eden najboljših festivalov, če ne najboljši, ki smo se jih kadarkoli udeležili. Orkester je odlično izkoristil ponujeno priložnost in s svojim nastopom navdušil številne obiskovalce. Tako smo po festivalu dobili kar nekaj ponudb za nove nastope na različnih koncih sveta. Predvsem pa smo na festivalu delovali kot promotor Slovenije in Koroške, saj je med obiskovalci vladalo veliko zanimanje za Slovenijo; nekateri so jo že poznali, nekateri pa so hoteli izvedeti, kje sploh je naša država.

foto: arhiv Pihalnega orkestra

foto: arhiv Pihalnega orkestra

foto: arhiv Pihalnega orkestra

Mag. Andreja Čibron - Kodrin, Fužinar Ravne, d. o. o.

KORAČNICE ZA PRAZNIČNO VZDUŠJE

Pihalni orkester železarjev Ravne je na zadnji delovni dan pred aprilsko-prvomajskimi prazniki zaigral po tovarni in se ustavil tudi pred upravno zgradbo, kjer sta godbenike sprejela glavni direktor Metala Ravne mag. Darko Mikec in njegov namestnik Andrej Gradišnik, v avlo pa jih je prišla poslušat tudi množica zaposlenih.

Nastop ravnških godbenikov na ZGO ŽR pred prvomajskimi prazniki je že tradicionalen. Tudi letos, bilo je v sredo, 26. aprila, ki je bil za večino zaposlenih zadnji delovni dan pred prazniki, so godbeniki ob koncu dopoldanske izmene svojo pot začeli pri spodnjem vratarju. Šli so mimo vseh obratov in zaposlene, zveste podporne člane, pozdravljali z zvoki koračnic. Ustavili so se tudi pred upravno zgradbo, kjer se je predvodnik Branislav Hancman vodstvu Metala Ravne zahvalil za podporo pri delovanju orkestra. Parado v čast mednarodnemu prazniku dela so godbeniki sklenili pri glavnem vratarju, kjer so z glasbo pospremili domov odhajajoče delavce. Slovesen glasbeni uvod ravnških godbenikov v praznike pa s tem še ni bil zaključen. 1. maja zgodaj zjutraj so v skladu s starim običajem po Ravnah in v bližnjih naseljih Brdlinje, Kotlje, Strojnska Reka, Janeče, Dobja vas in Podkraj zaigrali budnico v praznično jutro, tako kot se je dogajalo vsaj še po stotih slovenskih vaseh in mestih. Prve občane so prebudili že ob 5. uri. Potem so odšli do Ivarčkega jezera, kjer so pod vodstvom dirigenta Srečka Kovačiča popestrili slovesnost ob mednarodnem delavskem prazniku, prazniku dela. Pihalni orkester železarjev Ravne, v katerem zdaj igra tudi deset sodelavcev družb z ZGO ŽR, je bil ustanovljen že leta 1902, v obdobju prebujanja narodne in delavske zavesti. Je med starejšimi v Sloveniji (najstarejša je idrijska rudarska godba, saj šteje kar 340 let), ki premore 135 godb na pihala. Ravnški godbeniki, kar okoli devetdeset

jih je, radi nastopajo na proslavah in budnicah, saj jih ljudje prijazno sprejmejo in pogostijo, so pa pravi mojstri tudi v koncertiranju; izjemni so njihovi božično-

noletni koncerti, potrjujejo pa se tudi na mednarodnih glasbenih srečanjih in na svetovnih prvenstvih.

Godbeniki so zaigrali tudi pred upravno zgradbo.

Ko glasba zadoni v avli in se širi po stavbi, je vzdušje še bolj praznično.

Janez Doki

PREVALJSKE ODBOJKARICE ZAKLJUČUJEJO USPEŠNO SEZONO

Odbojarski klub Prevalje zaključuje zelo uspešno sezono. Kot edinemu odbojarskemu klubu v Sloveniji mu je letos že drugič zapored uspela uvrstitev na zaključna tekmovanja državnega prvenstva v vseh kategorijah. Še posebej so ponosni na starejše deklice, ki so letos postale državne prvakinja. Uspelo jim je to, kar so si želele že njihove predhodnice, ki pa so pogostokrat pristale tik pod vrhom.

Pred leti sta se kluba OK Fužinar in OK Prevalje dogovorila, da bodo na Ravnah vzgajali odbojkarje, na Prevaljah pa se bodo ukvarjali z žensko odbojko. Tako danes na Prevaljah obiskujejo redno

vadbo dekleta s Prevalj in z Raven. Treninge in tekmovanja vodi sedem trenerjev. Vadbo obiskuje 120 igralk, ki so po starostnih kategorijah razdeljene v sedem skupin.

Članska vrsta je pod vodstvom trenerja Franja Ježa dve sezoni nastopala v I. DOL. Možnost nastopanja v I. ligi je imela tudi zadnjo sezono, saj si jo je pridobila z uvrstitvijo na 2. mesto v II. DOL. V klubu so se odločili, da se napredovanju v I. ligo odpovedujejo. Razlog je predvsem ta, da je večina igralk študentk in jim je zaradi obveznosti onemogočena potrebna vadba za nastopanje v elitni ligi. Taki odločitvi so botrovali tudi organizacijski razlogi, maloštevilni odbor kluba in potreba po izdatnih finančnih sredstvih, nujnih za nastopanje v tej ligi.

Z dobrimi rezultati se lahko pohvalijo tudi mladinke. Kar v treh sezonah zapored so osvojile naslov podprvakinja. Med njimi so štiri igralk, ki so lani zastopale barve državne reprezentance.

Kadetinje so bile lani četrte, letos pa so osvojile tretje mesto. Stalna članica

državne reprezentance je kadetinja Ana Skarlovnik.

Starejšim deklicam je letos uspelo osvojiti naslov državnih prvakinja. Na finalnem turnirju na Prevaljah so pod vodstvom trenerja Danila Ribiča premagale vse nasprotnice in osvojile naslov prvakinja na državnem prvenstvu, v katerem je sodelovalo kar 53 ekip.

Mlajše deklice, ki so lani osvojile drugo mesto na prvenstvu z rekordnim številom udeleženih ekip (67), pa letos finalni boji šele čakajo konec maja v Kopru. Na zaključni turnir v Koper se bodo konec meseca odpravile tudi deklice, ki nastopajo v mini odbojki.

Odbojko na Prevaljah finančno podpirajo Občina Prevalje, podjetji Metal Ravne, Lek Prevalje in številni manjši donatorji oz. sponzorji. Prav gotovo je tovrstna pomoč eden pomembnih dejavnikov, ki omogočajo uspešno delovanje kluba. Z njihovim sodelovanjem in razumevanjem se za nadaljevanje odbojarske tradicije in vzgojo mladih športnikov na Koroškem ni treba bati.

Starejše deklice so letos postale državne prvakinja.

fotograf: arhiv OK Prevalje

Kadetkinje so tretje najboljše v Sloveniji

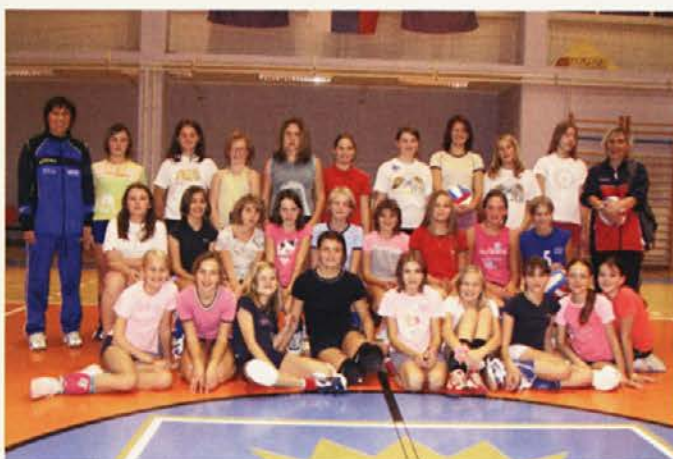
fotograf: arhiv OK Prevalje

Prve izkušnje v odbojcarskem tekmovalju

fotograf: arhiv OK Prevalje

Članice

fotograf: arhiv OK Prevalje

Množična generacija mlajših deklic

fotograf: arhiv OK Prevalje

Mladinke so znova osvojile 2. mesto v Sloveniji

NAGRADNA KRIŽANKA

				METAL	PREKINITEV, ODMOR	POGODBA V RAPALLU	TADEJ ZAVEC	IKO	MONARH	PREBIVALKE DANSKE	LOPATICA PRI PLUGU	
				NAMIZNO POGRINJALO				KULTURNO DRUŠTVO DRMOZ ZORNJA DEL TELESJA				
				RAZUZ-DANOST								
				EPSKA PESNITEV				ANGL. FILM, PRODUCENT ARTHUR ZALA ERAT				
				ZENSKA, KI MAŽE HOKEJSKA ŽIGA								
IKO	MESTO NA PAŠMANU	NOETOVA BARKA	MESTO V TURČIJI RADUJ					NOBELU				
IGRA S KARTAMI		A			KAREL NAREK MILAN OSTERC							
REČNA RIBA		R			KIT. POLITIK ZEDONG ŠTROK, ZA ŽIVALI							
VSE V REDU (ANGL.)		K	GRŠKI REČNI BOG KRAJ PRI UMAGU				9. IN 13. ČRKA					
KRAJ PRI KRIANJU		A			NEMŠKI FIZIK GEORG			MOTORIST STANOVNIK				POLJSKI KONJENIK
	MOŠKO IME MARKO	ČE OGLJIKO- VODIK C2H6			BLIŠČ. SUJAJ KRISTA DREV							
SLAVIST FRANČIŠEK							GROVJE V BOLGARUJI					
ETIOPSKI KNEZ			SKAND. MOŠKO IME PLJAČA SLOVANOV				DRŽAVA V AZIJI ALUMINIJ					
MORSKI RAK					TROPSKI SADEŽ							
NEKD. TV NAPOV. ANDREJA					VRH NA VELEBITU							

Rešitev križanke pošljite do 31. 7. 2006 v uredništvo internega časopisa Metal. Čakajo vas denarne nagrade:

3 x 5.000 SIT, ki jih bo med reševalce razdelil žreb. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev. Tistim, ki časopis shranjujejo ali pa ga želijo ohraniti v nespremenjeni obliki, sporočamo, da sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke.

NAGRADNA KRIŽANKA, OBJAVLJENA V ENA IN DVAJSETI ŠTEVILKI INTERNEGA INFORMATIVNEGA ČASOPISA METAL

REŠITEV VODORAVNO:
KARAJAN, ODEVALO, TA, BRAN, POMLADNA, TAROK, OPART, KATARINA, NOVINAR, MANN, LAZ, ADAIR, ENVAR, KA, KROG, ORIS, MU, RAVNILO, SLA, IK, OČA, PARAVAN, KNAP, OTAVA, ILIADA, RATAN, TI, IR

Žreb je določil, da nagrade (5.000 SIT) prejmejo:

Hinko Lipovnik, Metal Ravne, d. o. o. – Jeklarna in valjarna gredic – EPŽ
Rajko Jevšnikar, Javornik 61, 2390 Ravne na Koroškem
Ivana Lukančič, Metal Ravne, d. o. o. – Kontroling
Iskrene čestitke nagradencem.

Križanko sestavil Ivan Kos.

Vaši podatki:

Ime _____

Priimek _____

Zaposlen/a _____

Ulica in hišna številka _____

Poštna številka in kraj _____